

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS KONTROLĖ

Valstybinio socialinio draudimo
fondo valdybai prie Socialinės ir
apsaugos ir darbo ministerijos

Nr.

Lietuvos Respublikos socialinės
apsaugos ir darbo ministerijai

DĖL 2022 METŲ PENSIJŲ ANUITETŲ FONDO ATASKAITŲ RINKINIO VALSTYBINIO FINANSINIO AUDITO IŠVADOS IR ATASKAITOS

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos pensijų kaupimo įstatymo 35(10) straipsniu ir Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės įstatymo 8 straipsniu, Valstybės kontrolė atliko 2022 metų Pensijų anuitetų fondo ataskaitų rinkinio finansinį auditą. Siunčiame 2023 m. gegužės 30 d. valstybinio audito išvadą Nr. FAE-2 ir valstybinio audito ataskaitą Nr. FAE-2 „2022 metų Pensijų anuitetų fondo ataskaitų rinkinio finansinio audito rezultatai“ kartu su audituoto ataskaitų rinkinio kopija.

Valstybinio audito išvadoje pareikšta besąlyginė nuomonė dėl 2022 metų ataskaitų rinkinio – jis visais reikšmingais atžvilgiais yra teisingas.

Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyba ir Socialinės apsaugos ir darbo ministerija pastabų dėl valstybinio audito ataskaitos projekto neturėjo.

Dėkojame už bendradarbiavimą.

PRIDEDAMA. 43 lapai.

Finansinio audito 2-ojo departamento vadovė

Giedrė Stalauskienė

Laura Janulevičienė, mob. 8 608 93 197, el. p. laura.januleviciene@valstybeskontrolė.lt

**VALSTYBINIO SOCIALINIO DRAUDIMO FONDO VALDYBA PRIE SOCIALINĖS
APSAUGOS IR DARBO MINISTERIJOS**

**PENSIJŲ ANUITETŲ FONDO
2022 METŲ ATASKAITŲ RINKINYS**
(metai)

2023-03-____ Nr. ____
(data)
Vilnius

TURINYS

METINĖS ATASKAITOS:

FINANSINĖS BŪKLĖS ATASKAITA	2 psl.
VEIKLOS REZULTATŲ ATASKAITA	4 psl.
GRYNOJO TURTO POKYČIŲ ATASKAITA	6 psl.
PINIGŲ SRAUTŲ ATASKAITA	7 psl.
ATASKAITŲ AIŠKINAMASIS RAŠTAS	9 psl.
Bendroji informacija apie Pensijų anuitetų fondą	9 psl.
Pensijų anuitetų fondo apskaitos politika	9 psl.
Ataskaitose pateiktos informacijos paaiškinimai	16 psl.

Patvirtiname 2022 metų Pensijų anuitetų fondo ataskaitų rinkinyje pateiktą finansinę ir nefinansinę informaciją:

(pareigų pavadinimas)

(parašas)

(vardas ir pavardė)

(pareigų pavadinimas)

(parašas)

(vardas ir pavardė)

**FINANSINĖS BŪKLĖS ATASKAITA
PAGAL 2022 M. GRUODŽIO 31 D. DUOMENIS**

Pateikimo valiuta ir tikslumas: eurai

Eil. Nr.	Straipsniai	Pastabos Nr.	Paskutinė ataskaitinio laikotarpio diena	Paskutinė praėjusio ataskaitinio laikotarpio diena
1	2	3	4	5
A.	ILGALAIKIS TURTAS		22.029.589	13.218.887
I.	ILGALAIKIS FINANSINIS TURTAS	1	22.029.589	13.218.887
I.1	Investicijos į nuosavybės vertybinius popierius		17.125.182	10.388.034
I.2	Investicijos į Lietuvos Respublikos Vyriausybės vertybinius popierius		3.119.460	1.749.924
I.3	Investicijos į kitus ne nuosavybės vertybinius popierius		1.784.947	1.080.929
I.4	Išvestinių finansinių priemonių ir kitas ilgalaikis finansinis turtas		-	-
II.	KITAS ILGALAIKIS TURTAS		-	-
B.	TRUMPALAIKIS TURTAS		3.199.032	2.046.005
I.	ATEINANČIŲ LAIKOTARPIŲ SĄNAUDOS		-	-
II.	PER VIENUS METUS GAUTINOS SUMOS	2	1.001.952	742.787
II.1	Gautinos pensijų anuitetų įmokos		1.001.952	742.787
II.2	Gautinos finansavimo sumos iš valstybės biudžeto		-	-
II.3	Gautinos sumos už parduotą turtą		-	-
II.4	Kitos gautinos sumos		-	-
II.5	Sukauptos gautinos sumos		-	-
III.	KITAS TRUMPALAIKIS FINANSINIS TURTAS		-	-
III.1	Investicijos į nuosavybės vertybinius popierius		-	-
III.2	Investicijos į Lietuvos Respublikos Vyriausybės vertybinius popierius		-	-
III.3	Investicijos į kitus ne nuosavybės vertybinius popierius		-	-
III.4	Išvestinių finansinių priemonių ir kitas trumpalaikis finansinis turtas		-	-
IV.	PINIGAI IR PINIGŲ EKVIVALENTAI	3	2.197.080	1.303.218
C.	IŠ VISO TURTO (A + B):		25.228.621	15.264.892

Eil. Nr.	Straipsniai	Pastabos Nr.	Paskutinė ataskaitinio laikotarpio diena	Paskutinė praėjusio ataskaitinio laikotarpio diena
D.	FINANSAVIMO SUMOS IŠ VALSTYBĖS BIUDŽETO		-	-
E.	ĮSIPAREIGOJIMAI		26.190.112	14.056.824
I.	ILGALAIKIAI ĮSIPAREIGOJIMAI		24.761.415	13.318.850
I.1	Ilgalaikiai skoliniai įsipareigojimai	4	230.183	136.100
I.2	Ilgalaikiai pensijų anuitetų techniniai atidėjiniai	5	24.531.232	13.182.750
I.2.1	Pensijų anuitetų padengimo		24.531.232	13.182.750
I.2.2	Vienkartinių įmokų grąžinimo (pelno padalijimo)		-	-
I.3	Kiti ilgalaikiai atidėjiniai ir kiti įsipareigojimai		-	-
II.	TRUMPALAIKIAI ĮSIPAREIGOJIMAI		1.428.697	737.974
II.1	Ilgalaikių skolinių įsipareigojimų einamųjų metų dalis		-	-
II.2	Ilgalaikių pensijų anuitetų techninių atidėjinių einamųjų metų dalis ir trumpalaikiai techniniai atidėjiniai	5	1.388.508	707.180
II.2.1	Pensijų anuitetų padengimo		1.334.332	705.075
II.2.2	Vienkartinių įmokų grąžinimo (pelno padalijimo)		-	-
II.2.3	Numatomų išmokų (mokėtinų išmokos)		54.176	2.105
II.3	Kitų ilgalaikių atidėjinių ir kitų ilgalaikių įsipareigojimų einamųjų metų dalis ir kiti trumpalaikiai atidėjiniai		-	-
II.4	Trumpalaikiai skoliniai įsipareigojimai		-	-
II.5	Mokėtinų sumos už valdymą ir administravimą	6	38.445	29.737
II.6	Kiti trumpalaikiai įsipareigojimai	6	1.744	1.057
II.7	Sukauptos mokėtinų sumos			-
F.	GRYNASIS TURTAS (A + B – D – E)		-961.491	1.208.068
I.1	Einamųjų metų perviršis ar deficitas	7	-2.169.559	1.105.782
I.2	Ankstesnių metų sukauptas perviršis ar deficitas		1.208.068	102.286
G.	IŠ VISO (D + E + F):		25.228.621	15.264.892

**VEIKLOS REZULTATŲ ATASKAITA
PAGAL 2022 M. GRUODŽIO 31 D. DUOMENIS**

Pateikimo valiuta ir tikslumas: eurai

Eil. Nr.	Straipsniai	Pastabos Nr.	Ataskaitinis laikotarpis	Praėjęs ataskaitinis laikotarpis
A.	PAGRINDINĖS VEIKLOS PAJAMOS		12.925.152	10.664.615
I.	FINANSAVIMO PAJAMOS (<i>panaudotas finansavimas</i>)		-	-
II.	PENSIJŲ ANUITETŲ ĮMOKŲ PAJAMOS	8	12.925.152	10.664.615
II.1.	Standartinio pensijų anuiteto		2.866.111	2.593.626
II.2.	Standartinio pensijų anuiteto su garantuojamu mokėjimo laikotarpiu		9.819.727	7.866.635
II.3.	Atidėtojo pensijų anuiteto		239.314	204.354
B.	PAGRINDINĖS VEIKLOS SĄNAUDOS	9	-13.445.536	-11.065.568
I.	TECHNINIŲ ATIDĖJINIŲ VERTĖS PASIKEITIMAS		-11.977.740	-10.362.437
I.1	Pensijų anuitetų padengimo techninio atidėjinio		-11.977.740	-10.362.437
I.1.1.	<i>Standartinio pensijų anuiteto</i>		-2.667.250	-2.494.695
I.1.2	<i>Standartinio pensijų anuiteto su garantuojamu mokėjimo laikotarpiu</i>		-9.076.076	-7.660.810
I.1.3	<i>Atidėtojo pensijų anuiteto</i>		-234.414	-206.932
I.2	Vienkartinių įmokų grąžinimo (pelno padalijimo) techninio atidėjinio		-	-
I.2.1	<i>Standartinio pensijų anuiteto</i>		-	-
I.2.2	<i>Standartinio pensijų anuiteto su garantuojamu mokėjimo laikotarpiu</i>		-	-
I.2.3	<i>Atidėtojo pensijų anuiteto</i>		-	-
II.	PENSIJŲ ANUITETŲ IŠMOKŲ SĄNAUDOS		-1.084.212	-381.420
II.1	Standartinio pensijų anuiteto		-256.954	-97.225
II.2	Standartinio pensijų anuiteto su garantuojamu mokėjimo laikotarpiu		-827.258	-284.195
II.3	Atidėtojo pensijų anuiteto		-	-
III.	VALDYMO IR ADMINISTRAVIMO SĄNAUDOS		-383.556	-321.543
IV.	KITOS SĄNAUDOS		-28	-168

Eil. Nr.	Straipsniai	Pastabos Nr.	Ataskaitinis laikotarpis	Praėjus ataskaitinis laikotarpis
C.	PAGRINDINĖS VEIKLOS PERVIRŠIS AR DEFICITAS		-520.384	-400.953
D.	FINANSINĖS IR INVESTICINĖS VEIKLOS REZULTATAS		-1.649.175	1.506.735
I.	FINANSINĖS IR INVESTICINĖS VEIKLOS PAJAMOS	10	60.375	1.559.737
I.1	Finansinio turto tikrosios vertės padidėjimas ir perleidimo pelnas		12.892	1.552.669
I.2	Palūkanų pajamos		32.682	7.068
I.3	Kitos finansinės ir investicinės veiklos pajamos		14.801	-
II.	FINANSINĖS IR INVESTICINĖS VEIKLOS SĄNAUDOS	10	-1.709.550	-53.002
II.1	Finansinio turto tikrosios vertės sumažėjimas ir perleidimo nuostolis		-1.674.635	-31.590
II.2	Finansinio turto nuvertėjimo ir nurašymo sąnaudos		-	-
II.3	Palūkanų sąnaudos		-884	-
II.4	Kitos finansinės ir investicinės veiklos sąnaudos		-34.031	-21.412
E.	APSKAITOS POLITIKOS KEITIMO IR ESMINIŲ APSKAITOS KLAIDŲ TAISYMO ĮTAKA		-	-
F.	GRYNASIS PERVIRŠIS AR DEFICITAS		-2.169.559	1.105.782

**GRYNOJO TURTO POKYČIŲ ATASKAITA
PAGAL 2022 M. GRUODŽIO 31 D. DUOMENIS**

Pateikimo valiuta ir tikslumas: eurai

Eil. Nr.	Straipsniai	Pastabos Nr.	Iš viso
1	2	3	4
1.	Likutis 2020 m. gruodžio 31 d.		102.286
2.	Ataskaitinio laikotarpio grynasis perviršis ar deficitas		1.105.782
3.	Likutis 2021 m. gruodžio 31 d.		1.208.068
4.	Ataskaitinio laikotarpio grynasis perviršis ar deficitas	7	-2.169.559
5.	Likutis 2022 m. gruodžio 31 d.		-961.491

**PINIGŲ SRAUTŲ ATASKAITA
PAGAL 2022 M. GRUODŽIO 31 D. DUOMENIS**

Pateikimo valiuta ir tikslumas: eurai

Eil. Nr.	Straipsniai	Pastabos Nr.	Ataskaitinis laikotarpis	Ataskaitinio laikotarpio patvirtintas biudžetas	Praėjęs ataskaitinis laikotarpis	Praėjusio ataskaitinio laikotarpio patvirtintas biudžetas
1	2	3	4	5	6	7
A.	PAGRINDINĖS VEIKLOS PINIGŲ SRAUTAI	11	11.225.625	11.790.059	9.644.848	3.493.700
I.	IPLAUKOS		12.665.987	13.275.764	10.361.671	4.108.200
I.1.	Iš pensijų kaupimo bendrovių gautos sumos (įmokos)		12.665.987	13.275.764	10.361.671	4.108.200
I.1.1.	Investavimui ir išmokoms skirtos lėšos		12.349.337	12.943.870	10.102.629	4.005.500
I.1.2.	Valdymui ir administravimui skirtos lėšos		316.650	331.894	259.042	102.700
I.2.	Kitos įplaukos		-	-	-	-
II.	IŠLAIDOS		-1.440.362	-1.485.705	-716.823	-614.500
II.1.	Anuitetų išmokų išlaidos		-1.032.141	-984.759	-380.387	-200.500
II.1.1	Standartinio pensijų anuiteto		-257.112	-227.625	-96.719	-63.300
II.1.2	Standartinio pensijų anuiteto su garantuojamu mokėjimo laikotarpiu		-775.029	-757.134	-283.668	-137.200
II.1.3	Atidėtojo pensijų anuiteto		-	-	-	-
II.2.	Valdymo ir administravimo paslaugų		-374.848	-458.831	-315.670	-402.600
II.3.	Kitos išlaidos		-33.373	-42.115	-20.766	-11.400
B.	INVESTICINĖS VEIKLOS PINIGŲ SRAUTAI	11	-10.439.763	-11.734.938	-8.707.398	-3.697.400
I.	Ilgalaikio finansinio turto įsigijimas		-10.461.772	-11.742.776	-8.713.298	-3.732.100
I.1	Lietuvos Respublikos Vyriausybės vertybinių popierių		-1.364.510	-2.042.851	-1.444.668	-364.000
I.2	Kito finansinio turto		-9.097.262	-9.699.925	-7.268.630	-3.368.100
II.	Ilgalaikio finansinio turto perleidimas		-	-	-	-
II.1	Lietuvos Respublikos Vyriausybės vertybinių popierių		-	-	-	-
II.2	Kito finansinio turto		-	-	-	-
III.	Terminuotųjų indėlių padidėjimas (sumažėjimas)		-	-	-	-
IV.	Palūkanos ir dividendai		22.009	7.838	5.900	34.700
V.	Kiti investicinės veiklos pinigų srautai		-	-	-	-
C.	FINANSINĖS VEIKLOS PINIGŲ SRAUTAI	11	108.000	111.192	106100	299.900

Eil. Nr.	Straipsniai	Pastabos Nr.	Ataskaitinis laikotarpis	Ataskaitinio laikotarpio patvirtintas biudžetas	Praėjęs ataskaitinis laikotarpis	Praėjusio ataskaitinio laikotarpio patvirtintas biudžetas
I.	Finansavimo sumos iš valstybės biudžeto		-	-	-	-
II.	Gautos paskolos		108.000	111.192	106.100	299.900
III.	Gautų paskolų grąžinimas		-	-	-	-
IV.	Kiti finansinės veiklos pinigų srautai		-	-	-	-
D.	VALIUTŲ KURSŲ PASIKEITIMO ĮTAKA PINIGŲ IR PINIGŲ EKVIVALENTŲ LIKUČIUI		-	-	-	-
I.	Pinigų ir pinigų ekvivalentų padidėjimas (sumažėjimas)		893.862	166.313	1.043.550	96.100
II.	Pinigai ir pinigų ekvivalentai ataskaitinio laikotarpio pradžioje		1.303.218	297.951	259.668	58.700
III.	Pinigai ir pinigų ekvivalentai ataskaitinio laikotarpio pabaigoje		2.197.080	464.264	1.303.218	154.800

AIŠKINAMASIS RAŠTAS PAGAL 2022 M. GRUODŽIO 31 D. DUOMENIS

I. BENDROJI INFORMACIJA APIE PENSIJŲ ANUITETŲ FONDĄ

Pensijų anuitetų fondas (toliau – Fondas) yra išteklių fondas, skirtas centralizuotai pensijų anuitetų mokėjimo veiklai vykdyti. Pensijų anuitetų fondo veiklos pradžia – 2020 m. liepos 1 d.

Fondą valdo Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyba prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – VSDFV), kuri Lietuvos Respublikos pensijų kaupimo įstatymo nustatyta tvarka yra pensijų anuitetų mokėtojas, atsakingas už Fondo lėšų naudojimą ir rezultatus. VSDFV yra socialinį draudimą organizuojanti viešojo administravimo įstaiga, užtikrinanti pensijų anuitetų mokėjimą jų gavėjams iki gyvos galvos, siekiant jiems didžiausios naudos, ir vykdanči Fondo lėšų apskaitą bei skaidrų ir tvarų valdymą. Pensijų anuitetų fondo lėšos yra saugomos ir valdomos atskirai nuo VSDFV ir kitų jos administruojamų fondų lėšų.

Pensijų anuitetų fondo veiklos laikotarpis neribotas, o jo finansiniai metai sutampa su kalendoriniais metais. Fondas yra viešojo sektoriaus subjektas, sudarantis žemesnio lygio ataskaitas. Fondas neturi kontroliuojamų ir (arba) asocijuotųjų subjektų.

II. APSKAITOS POLITIKA

Finansinių ataskaitų parengimo pagrindas

Pensijų anuitetų fondo metinių ataskaitų rinkinys už 2022 metus yra parengtas pagal Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartus (toliau – VSAFAS). VSDFV, tvarkydama buhalterinę apskaitą ir rengdama finansines ataskaitas, vadovaujasi Lietuvos Respublikos finansinės apskaitos įstatymu, Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymu, Lietuvos Respublikos pensijų kaupimo įstatymu ir kitais teisės aktais.

Pensijų anuitetų fondo apskaitai taikoma tokia apskaitos politika, kuria užtikrinama, kad finansinių ataskaitų duomenys atitinka kiekvieno taikytino VSAFAS reikalavimus. Jeigu nėra konkretaus VSAFAS reikalavimo, VSDFV, rengdama finansinių ataskaitų rinkinius, vadovaujasi bendraisiais apskaitos principais, nustatytais 1-ajame VSAFAS „Finansinių ataskaitų rinkinio pateikimas“. Rengiant šias metines ataskaitas taip pat vadovautasi 2020 m. gegužės 28 d. Lietuvos banko valdybos nutarimu Nr. 03-70 „Dėl pensijų anuitetų fondo techninių atidėjinių apskaičiavimo reikalavimų aprašo patvirtinimo“.

Finansinių ataskaitų forma

Fondo ataskaitų rinkinį sudarančios finansinės ataskaitos parengtos laikantis finansinių ataskaitų rinkinio reikalavimų, nustatytų 1-ajame VSAFAS „Informacijos pateikimas finansinių ataskaitų rinkinyje“. Metinių Fondo ataskaitų rinkinį sudaro 29-ajame VSAFAS „Pensijų anuitetų fondo apskaita ir ataskaitų rinkinys“ (toliau – 29 -asis VSAFAS) numatytos ataskaitos:

- finansinės būklės ataskaita, kurios forma nustatyta 29-ojo VSAFAS 1 priede;
- veiklos rezultatų ataskaita, kurios forma nustatyta 29-ojo VSAFAS 1 priede;
- grynojo turto pokyčių ataskaita, kurios forma nustatyta 29-ojo VSAFAS 1 priede;
- pinigų srautų ataskaita, kurios forma nustatyta 29-ojo VSAFAS 1 priede;

- aiškinamasis raštas, kurio turinys numatytas 29-ajame VSAFAS „Pensijų anuitetų fondo apskaita ir ataskaitų rinkinys“ ir 6-ojo VSAFAS „Finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas“ I-IV skyriuose, o pastabų formos - 29-ojo VSAFAS 2-8 prieduose.

Metinių ataskaitų rinkinyje duomenys pateikiami eurai.

Finansinis turtas

Fondo finansinis turtas – pinigai ir pinigų ekvivalentai, sutartinė teisė pasikeisti finansinėmis priemonėmis su kita šalimi galimai sau palankiomis sąlygomis, įsigyti kito subjekto vertybiniai popieriai, sutartinė teisė gauti pinigus ar kitą finansinį turtą iš kito subjekto.

Fondo ilgalaikį finansinį turtą sudaro:

- investicijos į akcijas ir kolektyvinio investavimo subjektų (toliau – KIS) vienetų;
- investicijos į ne nuosavybės vertybinius popierius;
- kitas ilgalaikis finansinis turtas.

Fondo trumpalaikį finansinį turtą sudaro:

- per vienus metus gautinos sumos;
- trumpalaikės investicijos (į akcijas, KIS vienetų, ne nuosavybės vertybinius popierius, terminuotuosius indėlius);
- pinigai ir pinigų ekvivalentai.

Fondo finansinis turtas pirminio pripažinimo metu įvertinamas įsigijimo savikaina, apskaitoje registruojamas prekybos data. Tiesioginės sandorių sudarymo išlaidos neįtraukiamos į finansinio turto įsigijimo savikainą. Vėlesni finansinio turto apskaitos būdai taikomi, atsižvelgiant į finansinio turto pobūdį ir laikymo tikslą:

- *Parduoti laikomas finansinis turtas*, prie kurio priskiriamos investicijos į įmonių nuosavybės vertybinius popierius, investicijos į KIS vienetų (akcijas), investicijos į ne nuosavybės vertybinius popierius, kurių neketinama laikyti iki išpirkimo termino bei kitas finansinis turtas, kurį yra priimtas sprendimas parduoti. Toks turtas ataskaitinio laikotarpio pabaigoje vertinamas tikrąja verte, kuri nustatoma remiantis kainomis, paskelbtomis aktyviojoje rinkoje paskutinę ataskaitinio laikotarpio dieną arba pagal patikimų viešų informavimo priemonių skelbiamą tokio turto vertę. Kai KIS vienetais prekiaujama skirtingose biržose, jų tikroji vertė nustatoma pagal emitento skelbiamą grynųjų aktyvų vertę (GAV), kurią nustato emitentas arba jo paskirtas KIS administratorius. Parduoti laikomo finansinio turto tikrosios vertės pasikeitimas pripažįstamas finansinės investicinės veiklos pajamomis arba sąnaudomis. Analogiškai apskaitomas ir išvestinių finansinių priemonių turtas.
- *Iki išpirkimo termino laikomas finansinis turtas*, prie kurio priskiriamos investicijos į ne nuosavybės vertybinius popierius, kurie turi nustatytus mokėjimus ir nustatytą išpirkimo datą ir kuriuos Fondas ketina ir sugebės laikyti iki išpirkimo termino. Toks turtas vertinamas amortizuota savikaina, taikant apskaičiuotų palūkanų normą, amortizaciją pripažįstant ataskaitinio laikotarpio finansinės investicinės veiklos pajamomis.
- *Per vienus metus gautinos sumos*, kurios vertinamos įsigijimo savikaina, atėmus nuvertėjimo nuostolius. Šį turtą sudaro gautinos finansavimo sumos (iš valstybės biudžeto gautinos lėšos turtui, dengiančiam techninius atidėjinius, atstatyti); gautinos pensijų

anuitetų įmokos (iš pensijų kaupimo bendrovių gautinos vienkartinės įmokos iš dalyvio vardu pensijų fonde sukaupto pensijų turto, kuriomis apmokamas dalyvio įgytas pensijų anuitetas); gautinos sumos už parduotus vertybinius popierius; kitos gautinos sumos. Gautinos pensijų anuitetų įmokos pripažįstamos dalyviui pateikus prašymą pensijų kaupimo bendrovei dėl pensijų išmokos sutarties sudarymo.

- *Pinigai ir pinigų ekvivalentai* – pinigai bankų sąskaitose bei trumpalaikės (iki 3 mėnesių) likvidžios investicijos, kurios gali būti greitai iškeičiamos į tam tikrą pinigų sumą ir kurių vertės pokyčio rizika yra nereikšminga (pvz. terminuoti indėliai iki 3 mėn.).

Finansinis turtas (ar jo dalis) nurašoma tik tada, kai Fondas netenka teisės to finansinio turto (ar jo dalies) kontroliuoti, t.y. kai gauna visą sutartyje numatytą naudą, baigiasi teisių galiojimo laikas arba teisės perleidžiamos kitoms šalims. Iš išvestinės finansinės priemonės atsirandantis finansinis turtas nurašomas, kai pasibaigia iš išvestinės finansinės priemonės kylančios teisės.

Techniniai ir kiti atidėjiniai

Atidėjinys – įsipareigojimas, kurio galutinės įvykdymo sumos arba įvykdymo laiko negalima tiksliai nustatyti, tačiau galima patikimai įvertinti ir kuris kyla dėl praeities įvykio. Techninis atidėjinys – Fondo įsipareigojimas dalyviams ar jų paveldėtojams (toliau – dalyviai) mokėti ar paskirstyti pensijų anuitetą jo mokėtojo sprendime dėl pensijų anuitetų mokėjimo ar paskirstymo nustatytais sąlygomis.

Techniniai atidėjiniai skaičiuojami vadovaujantis priežiūros institucijos (Lietuvos banko) nustatytais reikalavimais, vertinant informaciją ir duomenis apie prisiimamą riziką pagal priimtus sprendimus dėl pensijų anuitetų mokėjimo. Techniniai atidėjiniai kiekvienai pensijų anuitetų rūšiai ir porūšiui sudaromi atskirai. Fonde sudaromi šie techniniai atidėjiniai:

- *Pensijų anuitetų padengimo (PAPTA)* - dalyviams mokėtinos sumos, kurių mokėjimo terminas ataskaitinio laikotarpio pabaigoje dar nėra suėjęs. Pripažįstamas priėmus dalyvio pensijų kaupimo bendrovei pateiktą prašymą dėl pensijų išmokos sutarties sudarymo. Priskiriamas prie ilgalaikių įsipareigojimų, išskiriant einamųjų metų dalį, kurią sudaro įsipareigojimo, kurį reikės apmokėti per 12 mėn. nuo einamojo ataskaitinio laikotarpio paskutinės dienos, suma;
- *Numatomų išmokėjimų (NITA)* - Fondo dalyviams Fondo mokėtinos sumos, kurių mokėjimo terminas ataskaitinio laikotarpio pabaigoje yra suėjęs. Pripažįstamas, kai atsiranda Fondo prievolė mokėti dalyviams pensijų anuiteto išmoką už einamąjį ataskaitinį laikotarpį. Priskiriamas prie trumpalaikių įsipareigojimų;
- *Vienkartinių įmokų grąžinimo (VIGTA)* - Fondo iš vienkartinių įmokų uždirbto pelno dalis, kurią Fondo valdymo organų nuožiūra numatoma paskirstyti dalyviams. Pripažįstamas Fondo valdymo organams priėmus sprendimą dėl dalies Fondo uždirbto pelno skyrimo dalyviams. Priskiriamas prie trumpalaikių įsipareigojimų.

Fondo techniniai atidėjiniai pirminio pripažinimo metu vertinami ir finansinės būklės ataskaitoje nurodomi dabartine išmokų verte. Techninių atidėjinių dabartinei vertei apskaičiuoti taikoma palūkanų norma nustatoma atsižvelgiant į priežiūros institucijos nustatytus reikalavimus.

Kiti atidėjiniai pripažįstami, kai Fondas turi įsipareigojimą dėl praeityje įvykusio įvykio, tikimybė, kad įsipareigojimą reikės padengti turtu, yra didesnė už tikimybę, kad nereikės, o įsipareigojimo suma gali būti patikimai įvertinta. Kiti atidėjiniai vertinami pagal labiausiai

tikėtiną dabartiniam įsipareigojimui padengti reikalingų išlaidų sumą paskutinę ataskaitinio laikotarpio dieną.

Techniniai ir kiti atidėjiniai peržiūrimi ir jų vertė koreguojama pasibaigus kiekvienam ataskaitiniam laikotarpiui, atsižvelgiant į naujus įvykius ir aplinkybes, pagal paskutinės to ataskaitinio laikotarpio dienos duomenis. Pensijų anuitetų padengimo ir vienkartinių įmokų grąžinimo techninių atidėjinių vertės pasikeitimas parodomas Fondo veiklos rezultatų ataskaitos eilutėje „Techninių atidėjinių vertės pasikeitimas“, tuo tarpu numatomų išmokėjimų techninio atidėjinio sąnaudos nurodomos eilutėje „Pensijų anuitetų išmokų sąnaudos“.

Finansiniai įsipareigojimai

Finansiniai įsipareigojimai – įsipareigojimai perduoti pinigus ar kitą finansinį turtą kitai šaliai arba pasikeisti finansinėmis priemonėmis su kita šalimi galimai sau nepalankiomis sąlygomis.

Fondo apskaitoje finansiniai įsipareigojimai skirstomi į ilgalaikius ir trumpalaikius, atsižvelgiant į jų numatomą įvykdymą per 12 mėnesių, skaičiuojant nuo einamojo ataskaitinio laikotarpio paskutinės dienos. Fondo ilgalaikiams finansiniams įsipareigojimams priskiriami ilgalaikiai įsipareigojimai pagal gautas paskolas. Fondo trumpalaikius finansinius įsipareigojimus sudaro:

- ilgalaikių paskolų einamųjų metų dalis ir trumpalaikės paskolos;
- mokėtinos sumos už Fondo valdymą ir administravimą;
- mokėtinos sumos už įgytus vertybinius popierius;
- sukauptos mokėtinos sumos;
- kiti trumpalaikiai įsipareigojimai.

Pirminio pripažinimo metu ilgalaikiai įsipareigojimai įvertinami savikaina. Ataskaitinio laikotarpio pabaigoje ilgalaikiai įsipareigojimai parodomi amortizuota savikaina, taikant apskaičiuotų palūkanų normą. Skirtumas tarp amortizuotos ir įsigijimo savikainos pripažįstamas finansinės ir investicinės veiklos pajamomis, amortizacija – finansinės ir investicinės veiklos sąnaudomis. Trumpalaikiai įsipareigojimai vertinami savikaina.

Fondas iš apskaitos registrų finansinį įsipareigojimą ar jo dalį nurašo tik tada, kai įsipareigojimas įvykdomas, yra panaikinamas ar nustoja galioti.

Finansavimo sumos

Finansavimo sumos iš valstybės biudžeto Fondui gali būti skiriamos Pensijų kaupimo įstatyme nustatyta tvarka, jeigu turto, dengiančio pensijų anuitetų techninius atidėjinius, vertė tampa mažesnė negu pensijų anuitetų mokėtojo suformuotų pensijų anuitetų techninių atidėjinių suma, o pagal parengtą padėties atkūrimo planą neprognozuojamas padėties ištaisymas.

Gautinos finansavimo sumos iš valstybės biudžeto pripažįstamos, kai Fondas turi nuostolių, kuriems dengti skirti asignavimai patvirtinami tų pačių metų arba po jų einančių metų Valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymu. Sukauptos finansavimo pajamos iš valstybės biudžeto pripažįstamos, kai Fondo ataskaitinio ir ankstesnių laikotarpių nuostolius numatoma dengti iš valstybės biudžeto asignavimų, bet asignavimai dar nėra patvirtinti.

Pajamos

Pajamos – gauta, gaunama arba gautina ekonominė nauda už viešųjų paslaugų teikimą, prekių ir paslaugų pardavimą per ataskaitinį laikotarpį, kai turto vertė padidėja arba įsipareigojimai sumažėja, dėl ko padidėja grynasis turtas, išskyrus tiesioginį jo didinimą. Fondo pajamos pripažįstamos taikant kaupimo principą ir skirstomos į:

- finansavimo pajamas;
- pensijų anuitetų įmokų pajamas;
- finansinės ir investicinės veiklos pajamas.

Finansavimo pajamos registruojamos, kai Fondo gautinos arba gautos finansavimo sumos panaudojamos patirtiems nuostoliams kompensuoti, t.y. iš karto, kai remiantis dokumentais arba kita patikima informacija galima tiksliai įvertinti gautiną finansavimo sumą ir yra labai tikėtina, jog ši suma bus gauta.

Pensijų anuitetų įmokų pajamomis pripažįstamos iš pensijų kaupimo bendrovių gautos ir gautinos vienkartinės įmokos iš dalyvio vardu pensijų fonde sukaupto pensijų turto, kuriomis apmokamas dalyvio įgytas pensijų anuitetas. Šios pajamos pripažįstamos dalyviui pateikus prašymą pensijų kaupimo bendrovei dėl pensijų išmokos sutarties sudarymo ir klasifikuojamos pagal pensijų anuitetų rūšį į:

- Standartinio pensijų anuiteto pajamas;
- Standartinio pensijų anuiteto su garantuojamu mokėjimo laikotarpiu pajamas;
- Atidėtojo pensijų anuiteto pajamas.

Fondo finansinės ir investicinės veiklos pajamas sudaro:

- palūkanų pajamos;
- finansinio turto tikrosios vertės pasikeitimo ir perleidimo pelnas;
- kitos finansinės ir investicinės veiklos pajamos.

Palūkanų pajamos pripažįstamos kaupimo principu ne rečiau kaip kiekvieno ataskaitinio laikotarpio pabaigoje.

Pelnas dėl parduoti laikomo finansinio turto (akcijų, KIS vienetų) tikrosios vertės pasikeitimo pripažįstamas kiekvieno ataskaitinio laikotarpio pabaigoje, kai skirtumas tarp finansinio turto tikrosios vertės ir įsigijimo savikainos arba tikrosios vertės, buvusios paskutiniojo perkainojimo metu, yra teigiamas. Tikrosios vertės padidėjimo pelnu dengiamas to paties finansinio turto ataskaitinių metų tikrosios vertės sumažėjimo nuostolis.

Pelnas iš finansinio turto perleidimo apskaičiuojamas iš to turto pardavimo kainos atėmus paskutinę apskaitoje užregistruotą to turto tikrąją vertę arba amortizuotą savikainą ir pripažįstamas, kai Fondas perduoda visą riziką ir naudą, susijusią su finansiniu turtu, ir tikėtina, kad ekonominė nauda bus gauta.

Dividendų pajamos pripažįstamos akcininkų sprendimo dėl dividendų paskelbimo data. Pajamos dėl išvestinių finansinių priemonių tikrosios vertės padidėjimo registruojamos ne rečiau kaip kiekvieno ataskaitinio laikotarpio pabaigoje bei realizavus išvestinę finansinę priemonę. Šios pajamos mažinamos, ataskaitinių metų bėgyje sumažėjus išvestinių finansinių priemonių turto tikrajai vertei.

Sąnaudos

Sąnaudos – ekonominės naudos sumažėjimas dėl turto sunaudojimo, pardavimo, perdavimo, netekimo arba nuvertėjimo ir įsipareigojimų prisiėmimo per ataskaitinį laikotarpį, dėl ko sumažėja grynasis turtas, išskyrus tiesioginį jo mažinimą. Fondo sąnaudos skirstomos į pagrindinės veiklos ir finansinės investicinės veiklos sąnaudas. Pripažįstamos taikant kaupimo ir palyginimo principus.

Pagrindinės veiklos sąnaudas sudaro:

- techninių atidėjinių vertės pasikeitimo sąnaudos;
- pensijų anuitetų išmokų sąnaudos;
- valdymo ir administravimo sąnaudos;
- pagrindinės veiklos kitos sąnaudos.

Finansinės ir investicinės veiklos sąnaudas sudaro:

- palūkanų sąnaudos;
- finansinio turto tikrosios vertės sumažėjimo ir perleidimo nuostoliai;
- finansinio turto nuvertėjimo ir nurašymo sąnaudos;
- kitos finansinės ir investicinės veiklos sąnaudos.

Techninių atidėjinių vertės pasikeitimo sąnaudos pripažįstamos dalyvio prašymo dėl pensijų išmokos sutarties sudarymo pateikimo data. Kiekvieno ataskaitinio laikotarpio pabaigoje techninių atidėjinių sąnaudos koreguojamos sumažėjus ar padidėjus techninių atidėjinių vertei, atsižvelgiant į naujus įvykius ir aplinkybes pagal paskutinės to ataskaitinio laikotarpio dienos duomenis.

Pensijų anuitetų išmokų sąnaudos pripažįstamos atsiradus prievolei sumokėti dalyviui pensijų anuiteto išmoką. Jos apskaičiuojamos kaip pensijų anuitetų išmokų per ataskaitinį laikotarpį ir numatomų išmokų techninio atidėjinio vertės pokyčio per ataskaitinį laikotarpį suma.

Valdymo ir administravimo sąnaudos patiriamos vykdant pensijų anuitetų mokėjimo veiklą ir finansuojamos iš pensijų anuitetų mokėjimo veiklos valdymui ir administravimui finansuoti skirto atskaitymo Pensijų kaupimo įstatyme nustatyta tvarka. Jei šio atskaitymo nepakanka valdymo ir administravimo sąnaudoms padengti, likusi sąnaudų dalis dengiama skolintomis lėšomis. Atskaitymo dydis tvirtinamas atitinkamų metų Fondo biudžeto rodiklių patvirtinimo įstatymu. Fondo valdymo ir administravimo sąnaudas sudaro: VSDFV Pensijų anuitetų skyriaus darbuotojų darbo užmokestis ir socialinio draudimo įmokos, kvalifikacijos kėlimo ir komandiruočių išlaidos, VSDFV Pensijų anuitetų fondo tarybos nariams mokamas atlygis už darbą, programinės įrangos amortizacija bei priežiūros išlaidos, kitos su Fondo veikla ir administravimu susijusios tiesioginės ir netiesioginės sąnaudos.

Parduoti laikomo finansinio turto tikrosios vertės sumažėjimo nuostoliai pripažįstami kiekvieno ataskaitinio laikotarpio pabaigoje, jei finansinio turto (apskaitomo tikrąja verte) tikrosios vertės pasikeitimas yra neigiamas. Finansinio turto tikrosios vertės pasikeitimo nuostoliai dengiami to paties finansinio turto (grupės) ataskaitinių metų tikrosios vertės pasikeitimo pelnu. Finansinio turto perleidimo nuostoliai pripažįstami, jeigu finansinis turtas yra parduodamas už mažesnę kainą negu jo balansinė vertė ir apskaičiuojami iš to turto pardavimo kainos atėmus paskutinę apskaitoje užregistruotą to turto tikrąją vertę arba amortizuotą savikainą.

Palūkanų sąnaudos registruojamos ne rečiau kaip kiekvieno ataskaitinio laikotarpio pabaigoje. Kitas finansinės ir investicinės veiklos sąnaudas sudaro finansinių priemonių sandorių mokesčiai tarpininkams, vertybinių popierių saugojimo, operacijų mokesčiai ir kitos sąnaudos.

Operacijos užsienio valiuta

Sandoris ir su juo susijusi ūkinė operacija užsienio valiuta pirminio pripažinimo metu įvertinama ir registruojama eurai, taikant paskutinį iki ūkinio įvykio arba ūkinės operacijos dienos Europos Centrinio Banko paskelbtą orientacinį euro ir užsienio valiutos santykį, arba Lietuvos banko skelbiamą orientacinį euro ir užsienio valiutos santykį tais atvejais, kai orientacinio euro ir užsienio valiutos santykio Europos Centrinis Bankas neskelbia.

Pelnas ir nuostoliai iš sandorių užsienio valiuta ir užsienio valiuta išreikšto finansinio turto ir įsipareigojimų likučių perkainojimo, ataskaitinio laikotarpio pabaigoje registruojami kaip finansinės ir investicinės veiklos pajamos ar sąnaudos. Veiklos rezultatų ataskaitoje rodomas bendras užskaitytas valiutų kurso pasikeitimo rezultatas, t. y. grynasis pelnas arba nuostoliai dėl teigiamos ir neigiamos valiutos kurso pasikeitimo įtakos.

Apskaitos politikos keitimas

VSDFV direktoriaus patvirtinta Fondo apskaitos politika taikoma nuolat, siekiant palyginti skirtingų ataskaitinių laikotarpių finansines ataskaitas. Tokio palyginimo reikia finansinės būklės, veiklos rezultatų, grynojo turto ir pinigų srautų keitimosi tendencijoms nustatyti.

Apskaitos politikos keitimu yra laikomas ūkinių operacijų ir ūkinių įvykių apskaitos ar dėl jų atsirandančio turto, įsipareigojimų, finansavimo sumų, pajamų ir (arba) sąnaudų pripažinimo ir vertinimo apskaitoje pakeitimas.

Apskaitos politika keičiama dėl VSAFAS pasikeitimo, arba jei kiti teisės aktai to reikalauja. Apskaitos politikos keitimas finansinėse ataskaitose parodomas taikant retrospektyvinį būdą. Poveikis, kurį daro apskaitos politikos keitimas einamojo ataskaitinio laikotarpio informacijai ir darytų ankstesnių ataskaitinių laikotarpių informacijai, registruojamas apskaitos registruose tą ataskaitinį laikotarpį, kurį apskaitos politika pakeičiama, ir nurodomas einamojo ataskaitinio laikotarpio veiklos rezultatų ataskaitos eilutėje „Apskaitos politikos keitimo bei esminių klaidų taisymo įtaka“. Šioje eilutėje parodoma apskaitos politikos keitimo poveikio dalis, susijusi su ankstesniais ataskaitiniais laikotarpiais.

Apskaitinių įverčių keitimas

Apskaitinis įvertis – remiantis prielaidomis, atsižvelgiant į dabartinę turto ir įsipareigojimų vertę ir tikėtiną naudą ar įsipareigojimus nustatomas apytikslis dydis, naudojamas turto ir įsipareigojimų vertei nustatyti. Fondo apskaitoje atliekami tokie apskaitiniai įverčiai, kaip finansinio turto tikrosios vertės nustatymas, nuvertėjimo ir nuvertėjimo atstatymo nustatymas, techninių ir kitų atidėjinių nustatymas, finansinio turto ar įsipareigojimų amortizuotos savikainos nustatymas ir kita.

Apskaitiniai įverčiai yra peržiūrimi kiekvieno ataskaitinio laikotarpio pabaigoje, jei pasikeičia aplinkybės, kuriomis buvo remtasi atliekant įvertinimą, arba atsiranda papildomos

informacijos ar kitų įvykių. Apskaitinio įverčio pasikeitimo rezultatas įtraukiamas į tą veiklos rezultatų ataskaitos eilutę, kurioje buvo nurodytas pirminis įvertis, nebent pasikeitimas ataskaitiniu laikotarpiu turi įtakos tik finansinės būklės ataskaitos straipsniams.

Apskaitos klaidų taisymas

Ataskaitiniu laikotarpiu pastebėtos klaidos, padarytos praėjusių ataskaitinių laikotarpių finansinėse ataskaitose, taisomos einamojo ataskaitinio laikotarpio finansinėse ataskaitose. Apskaitos klaida laikoma esmine, jei jos vertinė išraiška individualiai arba kartu su kitų to ataskaitinio laikotarpio klaidų vertinėmis išraiškomis yra didesnė nei 0,5 procento per finansinius metus Fondo pripažintų pagrindinės veiklos pajamų sumos.

Tarpusavio užskaitos

Sudarant finansinių ataskaitų rinkinį, turtas ir įsipareigojimai bei pajamos ir sąnaudos nėra užskaitomos tarpusavyje, išskyrus atvejus, kai VSAFAS reikalauja tokios užskaitos. Fondo apskaitoje atliekamos užskaitos: finansinių metų finansinio turto (grupės) tikrosios vertės padidėjimo pelno ir nuostolių, finansinio turto perleidimo pajamų ir sąnaudų (likutinės vertės), valiutos kurso pasikeitimo įtakos pelno ir nuostolių.

Finansinės rizikos valdymo principai

Vadovaujantis Pensijų kaupimo įstatymu ir Pensijų anuitetų fondo investavimo politika ir strategija, Fondo turtas valdomas, siekiant užtikrinti jo saugumą, kredito kokybę, likvidumą ir pelningumą. Investavimui taikomi diversifikavimo reikalavimai, kai Fondo turtas paskirstomas tarp skirtingų finansinių priemonių, siekiant išvengti nepagrįstos rizikos. Fondo turto investavimo tolerancijos lygis yra apibrėžtas Pensijų anuitetų mokėjimo veiklos rizikos valdymo politikoje ir strategijoje. Atsižvelgiant į Fondo turto valdymo tikslus, Fondo turtas, skirtas investavimui ir išmokoms pensijų anuitetų gavėjams, yra suskirstytas į portfelius, kurių kiekvienas turi atskirą investavimo strategiją.

Investuojant Fondo turtą, yra identifikuojamos šios pagrindinės rizikos: kredito, rinkos, likvidumo, šalies (politinė) ir koncentracijos. Rizikos valdymas Fondo lygmenyje apibrėžiamas Investavimo politikoje ir strategijoje, o konkretaus portfelio lygmenyje – to portfelio investavimo strategijoje.

III. ATASKAITOSE PATEIKTOS INFORMACIJOS PAAIŠKINIMAI

1 pastaba. Informacija apie finansinį turtą (investicijas)

Pensijų anuitetų fondo investavimas ir portfelių valdymas yra grindžiami apdairaus ir rūpestingo asmens (angl. „prudent person“) portfelio valdymo principais. Investavimui taikomi diversifikacijos reikalavimai, siekiant išvengti nepagrįstos rizikos. Fondo rizikos valdomos, vadovaujantis Pensijų anuitetų mokėjimo veiklos rizikos valdymo politika ir strategija bei Pensijų anuitetų fondo investavimo politika. Fondo turtas gali būti investuojamas į pinigų rinkos priemones, obligacijas, akcijas, investicinius fondus, valiutą, išvestines finansines priemones, trumpalaikius terminuotus indėlius.

Ilgalaikį Fondo finansinį turtą sudaro Garantinio ir Augimo portfelių investicijos. Garantinio portfelio investavimo tikslas – užtikrinti lėšas, reikalingas ilgesnio laikotarpio (5 metų ir daugiau) likvidumo ir ilgaamžiškumo rizikos valdymui, investuojant į saugius ne nuosavybės vertybinius popierius. Augimo portfelio investavimo tikslas - uždirbti tikslinę investicinę grąžą kiekvienam pensijų anuitetui per laikotarpį, ne ilgesnį kaip 20 metų.

Ataskaitinio laikotarpio pabaigoje Fondo investicijas sudarė:

- Lietuvos Respublikos Vyriausybės ilgalaikės obligacijos, išperkamos 2026 - 2050 metų intervale, kurių amortizuota savikaina ataskaitinio laikotarpio pabaigoje buvo 3.119.460 eur. Tai – Garantinio portfelio investicijos, kurios sudarė 14,1 % Fondo investicijų į finansines priemones vertės ir 60,5 % Garantinio portfelio vertės. Obligacijos įsigytos Vyriausybės vertybinių popierių aukcionuose, nominalioji šių Vyriausybės vertybinių popierių vertė 3.157.500 eurų, metinė nominali palūkanų norma nuo 0 % iki 4,25 %, amortizacija skaičiuojama taikant apskaičiuotų palūkanų normą, kuri yra nuo 0 % iki 4,28 %. 2022 m. gautos šių obligacijų palūkanų įplaukos sudarė 10.673 Eur.
- Kitų Baltijos šalių (Latvijos, Estijos) Vyriausybių išleistos ilgalaikės obligacijos, išperkamos 2027 ir 2032 metais, kurių amortizuota savikaina ataskaitinio laikotarpio pabaigoje buvo 300.868 eurai. Tai Garantinio portfelio investicijos, kurios sudarė 1,4 % Fondo investicijų į finansines priemones vertės ir 5,8 % Garantinio portfelio vertės. Nominalioji šių Vyriausybės vertybinių popierių vertė 300.000 eurų, metinė palūkanų norma 3,875 % ir 4 %, amortizacija skaičiuojama taikant 4,19 % ir 4,02 % apskaičiuotų palūkanų normą.
- Kitų Baltijos šalių emitentų (AB „Ignitis grupė“, AB „Šiaulių bankas“, UAB „Epsog“, „Latvenergo“, „Altum“ (Latvija), „Augstsprieguma Tīkls AS“, UAB „Valstybės investicinis kapitalas“) išleistos obligacijos, išperkamos 2025 - 2030 metų intervale, kurių amortizuota savikaina ataskaitinio laikotarpio pabaigoje buvo 1.484.079 eurai. Tai – Garantinio portfelio investicijos, kurios sudarė 6,7 % Fondo investicijų į finansines priemones vertės ir 28,8 % Garantinio portfelio vertės. Nominalioji šių vertybinių popierių vertė 1.450.000 eurų, metinė palūkanų norma nuo 0,44 % iki 3,117 %, amortizacija skaičiuojama taikant 0,44 % - 2,8 % intervalo apskaičiuotų palūkanų normą. 2022 m. gautos šių obligacijų palūkanų įplaukos 11.336 Eur.
- kolektyvinio investavimo subjektų vienetai - ETF, kurių tikroji vertė ataskaitinio laikotarpio pabaigoje buvo 17.125.182 eurų. Tai – Augimo portfelio investicijos, kurios sudarė 77,7 % investicijų į finansines priemones vertės ir 93,4 % Augimo portfelio vertės. Kolektyvinio investavimo subjektai atkartoja pasaulio akcijų indeksus, įvertinančius atsakingo investavimo kriterijus.

Informacija apie Fondo investicijas į ilgalaikį finansinį turtą pateikta priede Nr. P1 „Finansinio turto (investicijų) pokyčiai“.

2 pastaba. Per vienus metus gautinos sumos

Per vienus metus gautinas sumas sudarė iš pensijų kaupimo bendrovių gautinos vienkartinės įmokos iš dalyvio vardu pensijų fonde sukaupto pensijų turto, kuriomis apmokamas dalyvio įgytas pensijų anuitetas. Ataskaitinio laikotarpio pabaigoje Fondo gautinų sumų vertė buvo 1.001.952 eurai.

3 pastaba. Pinigai ir pinigų ekvivalentai

Pinigus ir jų ekvivalentus sudarė Fondo lėšų likutis sąskaitose, esančiose AB „Swedbank“. Ataskaitinio laikotarpio pabaigoje Fondo sąskaitose laikomų pinigų vertė buvo 2.197.080 eurų. Iš jų 247.998 eurų priskiriama Garantiniam portfeliui, 1.213.200 eurų - Augimo portfeliui, 645.413 sudaro Likvidumo portfelį, kurio tikslas – užtikrinti lėšas pensijų anuitetų išmokų mokėjimui trumpuoju laikotarpiu (6 mėnesiams).

4 pastaba. Ilgalaikiai skoliniai įsipareigojimai

Ilgalaikius skolinius įsipareigojimus sudarė ilgalaikė Lietuvos Respublikos Finansų ministerijos suteiktos dvi beprocentės paskolos Fondo valdymo administravimo sąnaudoms finansuoti. Paskolos panaudotos dengiant 2020 - 2022 metų valdymo ir administravimo sąnaudas. 2020-2021 metais gautos 136.100 eurų paskolos grąžinimo terminas 2028-2030 m. Paskolos apskaičiuotų palūkanų norma paskolos gavimo metu reikšmingai nesiskyrė nuo sutartyje numatytos (0 %), todėl paskolos amortizuota savikaina sutampa su savikaina. 2022 metais gautos 108.000 eurų paskolos grąžinimo terminas 2026-12-01. Paskolos apskaičiuotų palūkanų norma paskolos gavimo metu reikšmingai skyrėsi nuo sutartyje numatytos (0 %), todėl paskola buvo diskontuota iki dabartinės vertės taikant Finansų ministerijos skelbiamas vidutines palūkanų normas 4,5 m. ir 4 m. trukmės įsipareigojimams - 3,5777 % ir 3,5887 %. Šios paskolos amortizuota savikaina 2022-12-31 buvo 94.083 Eur. Informacija apie gautas paskolas pateikta priede P2 „Informacija apie paskolų įvykdymo terminus ir palūkanų normas“.

5 pastaba. Techniniai atidėjiniai

Techniniai atidėjiniai sudaromi kiekvienai pensijų anuitetų rūšiai atskirai ir nei vienas techninis atidėjiny negali būti neigiamas. Fondo įsipareigojimai, įtraukti sudarant vieną techninį atidėjinį, nėra įtraukiami sudarant kitą techninį atidėjinį.

Pensijų anuitetų padengimo techninis atidėjiny apskaičiuojamas pagal atsargų (atsižvelgiant į visus galimus pradinių prielaidų pasikeitimus, kurie gali lemti techninio atidėjinio nepakankamumą ateityje) perspektyvinį aktuarinį vertinimą, įvertinant visas būsimas prievoles, nustatytas pagal kiekvieno galiojančio sprendimo dėl pensijų anuiteto mokėjimo sąlygas. Sudarant pensijų anuitetų padengimo techninį atidėjinį yra atsižvelgiama į pensijų anuitetų fondo gaunamus atskaitymus pensijų anuitetų administravimo ir valdymo išlaidoms padengti (80% visų atskaitymų nuo vienkartinį įmokų), kurie yra išdėliojami tolygiai visam numatomam pensijų anuitetų galiojimo laikotarpiui ir daroma prielaida, kad trūkstama dalis yra dengiama paskolomis taip, kaip numatyta Lietuvos Respublikos pensijų kaupimo įstatyme. 2022 metų pabaigoje administravimo sąnaudos pensijų anuitetų padengimo techniniame atidėjinyje sudarė 520.118 eurus, iš jų standartinių pensijų anuitetų 120.906 eurai, standartinių pensijų anuitetų su garantuojamu mokėjimo laikotarpiu 388.997 eurų ir atidėtųjų pensijų anuitetų 10.215 euras.

Taikomos šios pagrindinės pensijų anuitetų padengimo techninio atidėjinio apskaičiavimo prielaidos:

- *Mirtingumas.* Naudojama mirtingumo lentelė gauta atlikus Lietuvos gyventojų 2015-2019 metų mirtingumo analizę ir nustačius mirtingumo tikimybes vyrams ir moterims atskirai (atsižvelgiant į gaunamos pensijos dydį) bei gautas mirtingumo tikimybes apjungus pagal prognozuojamą pensijų anuiteto gavėjų portfelio struktūrą pagal lytį. Naudojama prielaida, kad 65 metų amžiaus pensijų anuitetų gavėjų bus tokios proporcijos: 60% vyrų ir 40% moterų. Kitų amžių vyrų ir moterų santykis apskaičiuojamas įvertinus atskirų lyčių išgyvenimo tikimybes;

- *Turto valdymo mokestis* (0,20%) – prielaida apie būsimas metines turto valdymo sąnaudas, skaičiuojama nuo vidutinės valdomo turto vertės. Prielaida atitinka planuojamas turto valdymo sąnaudas;
- Standartinio, standartinio su garantuojamu mokėjimo laikotarpiu ir atidėtojo (išmokų mokėjimo laikotarpiu) pensijų anuitetų *palūkanų norma* (1,20%) – pensijų anuiteto gavėjui garantuojama metinė grąža, skaičiuojama nuo būsimų išmokų vertės. Atidėtojo pensijų anuiteto palūkanų norma išmokų atidėjimo laikotarpiu (0,20%) – pensijų anuiteto gavėjui garantuojama metinė grąža atidėjimo laikotarpiu (iki 85-ojo gimtadienio), skaičiuojama nuo būsimų išmokų vertės.

Pensijų anuitetų padengimo techninis atidėjinys skaičiuojamas kiekvienam galiojančiam sprendimui atskirai ir dar nepriimtiems sprendimams, kuriems jau yra pateiktas prašymas pensijų kaupimo bendrovei dėl pensijų išmokos išmokėjimo. Sudarius pensijų anuitetų padengimo techninį atidėjinį yra vertinamas jo pakankamumas lyginant su tikėtinų būsimų pinigų srautų pagal galiojančius sprendimus dėl pensijų anuitetų mokėjimo dabartine verte, kuri yra apskaičiuojama naudojant naujausias turimas mirtingumo (atsižvelgiant į anuitetų gavėjų lytį) ir tikėtiną investicinę grąžą prielaidas. Nustatant tikėtiną investicinę grąžą yra atsižvelgiama į turto, dengiančio techninius atidėjinius, būklę bei investavimo strategiją. Jeigu įvertinama, kad pensijų anuitetų padengimo TA yra mažesnis už tikėtinų būsimų pinigų srautų pagal galiojančius sprendimus dėl pensijų anuitetų mokėjimo dabartinę vertę, pensijų anuiteto padengimo TA padidinamas suma, kuriai nepakanka pensijų anuitetų padengimo TA. Vertinant 2022 metų pabaigos techninių atidėjinių pakankamumą buvo naudota palūkanų norma, įskaiciuota į pensijų anuitetų dydį, ir ta pati mirtingumo lentelė, kaip ir techninių atidėjinių skaičiavimui, naudojant skirtingas tikimybes vyrams ir moterims. Taip pat, vertintos ir pensijų anuitetų fondo valdymo ir administravimo išlaidos bei jiems skirtos techninių atidėjinių dalies pakankamumas. Atliekant minėtą vertinimą buvo atsižvelgta ir į įstatymuose įtvirtintą valstybės įsipareigojimą suteikti paskolas pensijų anuitetų fondo administravimo sąnaudoms padengti. Pensijų anuitetų padengimo techninio atidėjinio einamųjų metų dalis finansinės būklės ataskaitoje pateikiama diskontuota būsimų išmokų verte. Numatomų išmokėjimų techninis atidėjinys, skirtas pensijų anuitetų išmokų dalims, kurių mokėjimo terminas jau yra suėjęs ir skaičiuojamas kiekvienam sprendimui dėl pensijų anuiteto mokėjimo atskirai. Vyriausiojo aktuario vertinimu, suformuoti techniniai atidėjiniai yra pakankami.

Informacija apie techninių atidėjinių, sugrupuotų pagal atidėjinių ir pensijų anuitetų rūšis, vertę ir pasikeitimus per ataskaitinį laikotarpį, pateikta priede P3 „Techniniai atidėjiniai pagal anuiteto rūšį“.

6 pastaba. Kiti trumpalaikiai įsipareigojimai

Kitus trumpalaikius įsipareigojimus ataskaitinio laikotarpio pabaigoje sudarė:

- 38.445 eurai – VSDFV mokėtinos sumos už Fondo valdymą ir administravimą 2022 m. gruodžio mėn.;
- 1.744 eurai - mokėtinos sumos už vertybinių popierių saugojimą.

7 pastaba. Grynasis turtas

Ataskaitinio laikotarpio pabaigoje Fondo grynasis turtas buvo neigiamas, t.y. -961.491 eurai, dėl ataskaitinio laikotarpio deficito (nuostolio), kuris buvo -2.169.559 eurai ir viršijo nuo Fondo veiklos pradžios uždirbtą perteklių (pelną).

8 pastaba. Pensijų anuitetų įmokų pajamos

Pensijų anuitetų įmokų pajamas sudarė iš pensijų kaupimo bendrovių gautos ir gautinos vienkartinės įmokos iš dalyvio vardu pensijų fonde sukaupto pensijų turto, kuriomis apmokamas dalyvio įgytas pensijų anuitetas. Vertinant pajamas pagal pensijų anuitetų rūšį:

- 9.819.727 Eur, t.y. 76 % įmokų pajamų sudarė standartinio pensijų anuiteto su garantuojamu mokėjimo laikotarpiu įmokos, kai pensijų anuitetas dalyviui mokamas periodiškai iki gyvos galvos, paveldimas Civilinio kodekso nustatyta tvarka;
- 2.866.111 Eur, t.y. 22 % įmokų pajamų sudarė standartinio pensijų anuiteto įmokos, kai pensijų anuitetas dalyviui mokamas periodiškai iki gyvos galvos, tačiau nepaveldimas;
- 239.314 Eur, t.y. 2 % įmokų pajamų sudarė atidėtojo pensijų anuiteto įmokos, kai pensijų anuitetas dalyviui pradedamas mokėti sukakus 85 metų amžių, mokamas periodiškai iki gyvos galvos, nepaveldimas.

9 pastaba. Pagrindinės veiklos sąnaudos

Per ataskaitinį laikotarpį patirtas pagrindinės veiklos sąnaudas sudarė: techninių atidėjinių vertės pasikeitimo (89 %), pensijų anuitetų išmokų (8 %), valdymo ir administravimo (3 %) sąnaudos.

Techninių atidėjinių vertės pasikeitimo sąnaudas sudarė Pensijų padengimo techninio atidėjinio sąnaudos, kurių suma 11.977.740 eurai, o pasiskirstymas pagal pensijų anuiteto rūšį buvo: 76 % - standartinio pensijų anuiteto su garantuojamu mokėjimo laikotarpiu, 22 % - standartinio pensijų anuiteto ir 2 % - atidėtojo pensijų anuiteto.

Ataskaitinio laikotarpio pensijų anuitetų išmokų sąnaudas, 1.084.212 eurų, sudaro per ataskaitinį laikotarpį išmokėtos pensijų anuitetų išmokos (1.032.141 euras, tame tarpe 28.622 eurai pelno paskirstymas dalyviams), pakoreguotos NITA pokyčiu (52.071 euras). Jų pasiskirstymas pagal pensijų anuitetų rūšį buvo: 76 % - standartinio pensijų anuiteto su garantuojamu mokėjimo laikotarpiu (iš jų 40.982 – paveldėtojams išmokėtos sumos) ir 24 % - standartinio pensijų anuiteto išmokų sąnaudos. Atidėtojo anuiteto išmokų nebuvo.

Ataskaitinio laikotarpio Fondo valdymo ir administravimo sąnaudos 2022 m. buvo 383.556 eurai, t.y. apie 3 % nuo gautų ir gautinų vienkartinių įmokų, ir viršijo vadovybės nustatytą 2,5 % atskaitymų nuo vienkartinių įmokų sumą. Šis skirtumas padengtas iš Finansų ministerijos gautos paskolos lėšomis. Tiesiogines valdymo ir administravimo sąnaudas sudarė Pensijų anuitetų skyriaus darbuotojų darbo užmokestis ir susiję mokesčiai (190.058 eurai), Fondo Tarybos narių atlygis (84.139 euras) ir kitos tiesioginės sąnaudos (8.008 eurai – leidinių ir duomenų bazių prenumeratos išlaidos, LEI kodo, komandiruočių, kvalifikacijos kėlimo sąnaudos). Netiesiogines valdymo administravimo sąnaudas (101.350 eurų) sudarė Fondo veiklai naudojamos programinės įrangos amortizacija, priežiūros, patalpų nuomos, eksploatacijos ir kitos išlaidos. Informacija apie ataskaitinio laikotarpio valdymo ir administravimo sąnaudas pateikta priede P4 „Valdymo ir administravimo sąnaudos ir susijusi informacija“.

10 pastaba. Finansinės ir investicinės veiklos rezultatas

Ataskaitinio laikotarpio finansinės ir investicinės veiklos sąnaudos viršijo pajamas, todėl patirtas 1.649.175 nuostolis iš finansinės investicinės veiklos. Tokio nuostolio priežastis – reikšmingas akcijų kainų kritimas finansų rinkose 2022 metais, dėl ko Fondas patyrė 1.661.743 eurų nuostolį dėl investicijų į KIS vienetų, apskaitomų tikrąja verte, tikrosios vertės pasikeitimo. Tuo tarpu ne nuosavybės vertybinių popierių amortizacijos (palūkanų) pajamos buvo 32.682 eurai, 14.801 euro pajamos pripažintos dėl gautos beprocentės paskolos diskontavimo. Finansinės

investicinės veiklos kitas sąnaudas sudarė 34.031 euras, iš jų vertybinių popierių įsigijimo mokesčiai tarpininkams (17.422 eurai), vertybinių popierių saugojimo mokesčiai (16.609 eurai).

Informacija apie ataskaitinio laikotarpio kitas finansinės ir investicinės veiklos pajamas ir sąnaudas pateikta priede P5 „Kitos finansinės ir investicinės veiklos pajamos ir sąnaudos“.

11 pastaba. Biudžeto vykdymas ir pinigų srautai.

2022 metais pensijų anuitetą įsigijo 965 asmenys, t.y. apie 1,5 procento mažiau, nei buvo prognozuota. Galimos to priežastys – bendras nerimas, sukeltas Rusijos pradėtų aktyvių karo veiksmų Ukrainoje, dėl kritimo rinkose sumažėjusios sukauptos sumos individualiose II pakopos dalyvių sąskaitose, viešojoje erdvėje vėl padažnėjusios diskusijos dėl II pensijų pakopos reformos. Tai nulėmė, kad Fondo iš pensijų kaupimo bendrovių gautos vienkartinės įmokos iš dalyvio vardu pensijų fonde sukaupto pensijų turto, kuriomis apmokamas dalyvio įgytas pensijų anuitetas, 2022 m. pasiekė tik 95,41 % planuotų įplaukų (12.665.987 eurai vietoje planuotų 13.275.764 eurų). Atitinkamai, atskaitymai valdymui ir administravimui finansuoti, taip pat investavimui ir išmokoms skirta lėšų suma sudarė 95,41 % nuo planuotų.

Išmokos pensijų anuitetų gavėjams dėl tų pačių priežasčių 2022 metais sudarė 96,95 % biudžete numatytų tam tikslui išlaidų (1.440.362 eurai vietoje planuotų 1.485.705 eurų), kaip ir investuotos lėšos – 89,1% biudžete numatytų investicijų vertės (10.461.772 vietoje planuotų 11.742.776). Dėl mažesnių investicijų apimčių investicinės veiklos išlaidos (mokesčiai tarpininkams, vertybinių popierių saugojimo mokesčiai) tesiekė 79,2% planuotų šio tipo išlaidų (33.373 eurų vietoje planuotų 42.115 eurų). Taip pat ir faktinės valdymo ir administravimo išlaidos 2022 m. buvo gerokai mažesnės nei planuota – tesudarė 81,7 % biudžete numatytų išlaidų apimties (374.848 eurų vietoje planuotų 458.831 eurų). Todėl, nepaisant mažesnės nei planuota atskaitymų valdymui ir administravimui finansuoti gautos sumos, paskolos valdymo ir administravimo išlaidoms finansuoti poreikis buvo šiek tiek mažesnis – tik 108.000 eurų Finansų ministerijos suteiktos paskolos vietoje planuotų 111.192 eurų. Kadangi iš Finansų ministerijos gautos paskolos beprocentės, palūkanos 2022 m. nebuvo mokėtos. Tuo tarpu palūkanų įplaukos už laikomus ne nuosavybės vertybinius popierius viršijo planuotas 2,8 karto (22.009 eurų vietoje biudžete numatytų 7.838 eurų).

PENSIJŲ ANUITETŲ FONDO FINANSINIŲ ATASKAITŲ AIŠKINAMOJO RAŠTO PRIEDAI

FINANSINIO TURTO (INVESTICIJŲ) POKYČIAI 2022 METAIS

Pateikimo valiuta ir tikslumas: eurai

Eil. Nr.	Finansinio turto (investicijų) grupės pavadinimas	Balansinė vertė ataskaitinio laikotarpio pradžioje	Per ataskaitinį laikotarpį								Balansinė vertė ataskaitinio laikotarpio pabaigoje
			įsigyta (įsigijimo savikaina)	parduota (balansinė vertė pardavimo momentu)	perkelta į (iš) kitą finansinio turto grupę	amortizacijos** suma	valiutos kurso pokyčio įtaka***	piniginės įplaukos	nurašyta	Nuvertėjimas arba tikrosios vertės pasikeitimas	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1.	Ilgalaikis finansinis turtas (investicijos) ir suteiktos paskolos	13.218.887	10.461.772	-	-	32.682	-	-22.009	-	-1.661.743	22.029.589
1.1.	Lietuvos Respublikos Vyriausybės obligacijos ir vekseliai	1.749.924	1.364.510	-	-	15.699	-	-10.673	-	-	3.119.460
1.2.	Kiti vekseliai	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1.3.	Kitos obligacijos	1.080.929	698.371	-	-	16.983	-	-11.336	-	-	1.784.947
1.4.	Akcijos	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1.5.	Kolektyvinio investavimo subjektų investiciniai vienetai	10.388.034	8.398.891	-	-	-	-	-	-	-1.661.743	17.125.182
1.6.	Išvestinės finansinės priemonės	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2.	Trumpalaikis finansinis turtas (investicijos) ir	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Eil. Nr.	Finansinio turto (investicijų) grupės pavadinimas	Balansinė vertė ataskaitinio laikotarpio pradžioje	Per ataskaitinį laikotarpį								Balansinė vertė ataskaitinio laikotarpio pabaigoje
			įsigyta (įsigijimo savikaina)	parduota (balansinė vertė pardavimo momentu)	perkelta į (iš) kitą finansinio turto grupę	amortizacijos** suma	valiutos kurso pokyčio įtaka***	piniginės įplaukos	nurašyta	Nuvertėjimas arba tikrosios vertės pasikeitimas	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
	suteiktos paskolos*										
2.1.	Lietuvos Respublikos Vyriausybės obligacijos ir vekseliai	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
2.2.	Kiti vekseliai	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
2.3.	Kitos obligacijos	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
2.4.	Akcijos	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
2.5.	Kolektyvinio investavimo subjektų investiciniai vienetai	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
2.6.	Išvestinės finansinės priemonės	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
2.7.	Trumpalaikiai terminuoti indėliai	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
3.	Iš viso	13.218.887	10.461.772	-	-	32.682	-	-22.009	-	-1.661.743	22.029.589

* Nurodoma ir ilgalaikio finansinio turto, ir suteiktų paskolų einamųjų metų dalis.

** Amortizacijos sumą sudaro finansinio turto įsigijimo savikainos ir amortizuotos savikainos pirminio finansinio turto pripažinimo metu skirtumas ir amortizacijos sumos pasikeitimas per ataskaitinį laikotarpį.

*** Pavyzdžiui, terminuotųjų indėlių užsienio valiuta valiutos santykio pasikeitimo įtaka.

INFORMACIJA APIE PASKOLŲ ĮVYKDYMO TERMINUS IR PALŪKANŲ NORMAS

Pateikimo valiuta ir tikslumas: eurai

Eil. Nr.	Paskolos grąžinimo terminas	Nominalioji vertė ataskaitinio laikotarpio pabaigoje			Amortizuota savikaina ataskaitinio laikotarpio pabaigoje		
		Paskolos be palūkanų	Paskolos su fiksuotąja palūkanų norma	Paskolos su kintamąja palūkanų norma	Paskolos be palūkanų	Paskolos su fiksuotąja palūkanų norma	Paskolos su kintamąja palūkanų norma
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Per vienus metus:	-	-	-	-	-	-
1.1.	Trumpalaikės paskolos	-	-	-	-	-	-
1.2.	Ilgalaikių paskolų einamųjų metų dalis	-	-	-	-	-	-
2.	Nuo vieno iki penkerių metų	108.000	-	-	94.083	-	-
3.	Po penkerių metų	136.100	-	-	136.100	-	-
4.	Iš viso paskolų (1 + 2 + 3)	244.100	-	-	230.183	-	-

**PENSIJŲ ANUITETŲ FONDO TECHNINIAI ATIDĖJINIAI PAGAL PENSIJŲ ANUITETO RŪŠĮ
PAGAL 2022 M. GRUODŽIO 31 D. DUOMENIS**

Pateikimo valiuta ir tikslumas: eurai

Eil. Nr.		Ataskaitinis laikotarpis				Praėjęs ataskaitinis laikotarpis			
		Standartinis pensijų anuitetas	Standartinis pensijų anuitetas su garantuojamu mokėjimo laikotarpiu	Atidėtasis pensijų anuitetas	Iš viso	Standartinis pensijų anuitetas	Standartinis pensijų anuitetas su garantuojamu mokėjimo laikotarpiu	Atidėtasis pensijų anuitetas	Iš viso
		1	2	3	4	5	6	7	8
I.	Numatomų išmokų techninis atidėjiny (toliau – NITA) ataskaitinio laikotarpio pradžioje	933	1.172	-	2.105	427	645	-	1.072
I.1	Padidėjimas (priskaičiuota išmokų)	256.954	827.258	-	1.084.212	97.225	284.195	-	381.420
I.2	Sumažėjimas (išmokėta)	257.112	775.029	-	1.032.141	-96.719	-283.668	-	-380.387
I.3	NITA ataskaitinio laikotarpio pabaigoje	775	53.401	-	54.176	933	1.172	-	2.105
II.	Pensijų anuitetų padengimo techninis atidėjiny (toliau – PAPTA) ataskaitinio laikotarpio pradžioje	3.347.796	10.238.589	301.440	13.887.825	853.101	2.577.779	94.508	3.525.388
II.1	Padidėjimas	2.667.250	9.076.076	234.414	25.919.741	2.494.695	7.660.810	206.932	10.362.437
II.2	Sumažėjimas	-	-	-	-	-	-	-	-
II.3	PAPTA ataskaitinio laikotarpio pabaigoje	6.015.046	19.314.665	535.854	25.865.565	3.347.796	10.238.589	301.440	13.887.825
III.	Vienkartinių įmokų grąžinimo (pelno padalijimo) techninis atidėjiny (toliau –	-	-	-	-	-	-	-	-

Eil. Nr.		Ataskaitinis laikotarpis				Praėjęs ataskaitinis laikotarpis			
		Standartinis pensijų anuitetas	Standartinis pensijų anuitetas su garantuojamu mokėjimo laikotarpiu	Atidėtas pensijų anuitetas	Iš viso	Standartinis pensijų anuitetas	Standartinis pensijų anuitetas su garantuojamu mokėjimo laikotarpiu	Atidėtas pensijų anuitetas	Iš viso
		1	2	3	4	5	6	7	8
	VĮGTA) ataskaitinio laikotarpio pradžioje								
III.1	Padidėjimas	-	-	-	-	-	-	-	-
III.2	Sumažėjimas	-	-	-	-	-	-	-	-
III.3	VĮGTA ataskaitinio laikotarpio pabaigoje	-	-	-	-	-	-	-	-
IV.	Iš viso techninių atidėjinių ataskaitinio laikotarpio pabaigoje	6.015.821	19.368.066	535.854	25.919.741	3.348.729	10.239.761	301.440	13.889.930
V.	Techninius atidėjinius dengiančio turto vertė				25.228.622				15.264.893
VI.	Techninių atidėjinių padengimas turtu (proc.)				97				110

Pastaba. IV eilutės 4 stulpelio suma turi būti lygi Finansinės būklės ataskaitos E.I.2 ir E.II.1 eilučių sumai.

**VALDYMO IR ADMINISTRAVIMO SĄNAUDOS IR SUSIJUSI INFORMACIJA
PAGAL 2022 M. GRUODŽIO 31 D. DUOMENIS**

Pateikimo valiuta ir tikslumas: eurai

Eil. Nr.	Straipsnio pavadinimas	Ataskaitinis laikotarpis	Praėjęs ataskaitinis laikotarpis
1	2	3	4
I.	DARBO UŽMOKESTĮ GAUNANČIŲ ASMENŲ SKAIČIUS*	11	11
II.	TIESIOGINĖS VALDYMO IR ADMINISTRAVIMO SĄNAUDOS**	282.206	255.215
II.1.	Darbo užmokesčio ir socialinio draudimo	274.197	252.872
II.2.	Kvalifikacijos kėlimo	2.274	418
II.3.	Komandiruočių	4.128	371
II.4.	Transporto	-	
II.5.	Kitos	1.607	1.554
III.	NETIESIOGINĖS VALDYMO IR ADMINISTRAVIMO SĄNAUDOS***	101.350	66.328
IV.	VALDYMO IR ADMINISTRAVIMO SĄNAUDOS, IŠ VISO	383.556	321.543

* Tiesiogiai su Pensijų anuitetų fondo (toliau – Fondas) valdymu ir administravimu susijusių asmenų (Fondo valdymo organų nariai ir Fondo tvarkytojo darbuotojai) skaičius.

** Priskiriamos valdymo ir administravimo sąnaudos, apimančios tiesiogiai su Fondo valdymu ir administravimu susijusių asmenų darbo užmokesčio ir socialinio draudimo, kvalifikacijos kėlimo ir kitas sąnaudas, kurias galima tiesiogiai priskirti Fondo veiklos vykdymo sąnaudoms.

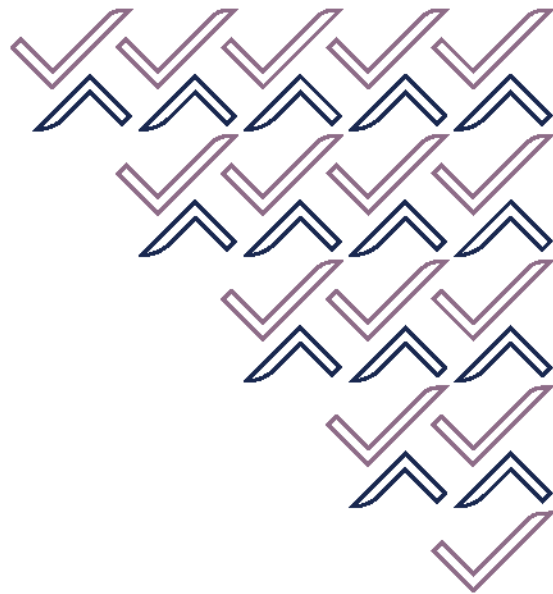
*** Priskiriamos netiesiogiai su Fondo veikla susijusios sąnaudos (pavyzdžiui, patalpų nuomos, komunalinių paslaugų, įrangos nusidėvėjimo ir amortizacijos sąnaudos) ir kitos, netiesiogiai su Fondo valdymu ir administravimu susijusios, sąnaudos.

**KITOS FINANSINĖS IR INVESTICINĖS VEIKLOS PAJAMOS IR SĄNAUDOS
PAGAL 2022 M. GRUODŽIO 31 D. DUOMENIS**

Pateikimo valiuta ir tikslumas: eurai

Eil. Nr.	Straipsnio pavadinimas	Ataskaitinis laikotarpis	Praėjęs ataskaitinis laikotarpis
1	2	3	4
I.	KITOS FINANSINĖS IR INVESTICINĖS VEIKLOS PAJAMOS	14.801	-
I.2.	Pelnas dėl valiutos santykio pasikeitimo	-	-
I.3.	Baudų ir delspinigių pajamos	-	-
I.4.	Dividendai	-	-
I.5.	Kitos	14.801	-
II.	KITOS FINANSINĖS IR INVESTICINĖS VEIKLOS SĄNAUDOS	34.031	21.412
II.2.	Nuostolis dėl valiutos santykio pasikeitimo	-	-
II.3.	Baudų ir delspinigių sąnaudos	-	-
II.4.	Kitos	34.031	21.412

METADUOMENYS	
Dokumento sudarytojas (-ai)	Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyba prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos
Dokumento pavadinimas (antraštė)	PENSIJŲ ANUITETŲ FONDO 2022 METŲ ATASKAITŲ RINKINYS
Dokumento registracijos data ir numeris	2023-03-30 Nr. F34-1-4
Dokumento gavimo data ir dokumento gavimo registracijos numeris	–
Dokumento specifikacijos identifikavimo žymuo	ADOC-V1.0
Parašo paskirtis	Pasirašymas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Rasa Domarkienė, Skyriaus vedėja
Parašo sukūrimo data ir laikas	2023-03-30 14:39:25 (GMT+03:00)
Parašo formatas	XAdES-T
Laiko žymoje nurodytas laikas	2023-03-30 14:39:38 (GMT+03:00)
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	ADIC CA-B, Asmens dokumentu israsymo centras prie LR VRM, LT
Sertifikato galiojimo laikas	Galioja nuo 2022-06-22 iki 2025-06-21
Parašo paskirtis	Pasirašymas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Julita Varanauskienė, Direktorė
Parašo sukūrimo data ir laikas	2023-03-30 11:44:11 (GMT+00:00)
Parašo formatas	XAdES-T
Laiko žymoje nurodytas laikas	2023-03-30 14:44:27 (GMT+03:00)
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	ADIC CA-B, Asmens dokumentu israsymo centras prie LR VRM, LT
Sertifikato galiojimo laikas	Galioja nuo 2022-04-11 iki 2025-04-10
Informacija apie būdus, naudotus metaduomenų vientisumui užtikrinti	Registravimo metaduomenų vientisumas užtikrintas naudojant „Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyba prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos“ sertifikatą, sertifikatas galioja nuo 2021-10-12 iki 2024-10-11
Pagrindinio dokumento priedų skaičius	–
Pagrindinio dokumento pridedamų dokumentų skaičius	–
Programinės įrangos, kuria naudojantis sudarytas elektroninis dokumentas, pavadinimas	SODRA DVS
Informacija apie elektroninio dokumento ir elektroninio (-ių) parašo (-ų) tikrinimą (tikrinimo data)	–
Elektroninio dokumento nuorašo atspausdinimo data ir jį atspausdinęs darbuotojas	2023-03-30 atspausdino Daiva Gerulytė
Paieškos nuoroda	2023-R95-I-39471
Papildomi metaduomenys	–

Lietuvos Respublikos Seimui

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijai

Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybai

VALSTYBINIO AUDITO IŠVADA

2023 m. gegužės 30 d. Nr.

Vilnius

BESĄLYGINĖ NUOMONĖ DĖL METINIŲ ATASKAITŲ RINKINIO

Mes atlikome 2022 metų Pensijų anuitetų fondo ataskaitų rinkinio auditą.

Mūsų nuomone, 2022 metų Pensijų anuitetų fondo ataskaitų rinkinys parodo tikrą ir teisingą 2022 m. gruodžio 31 d. finansinę būklę, 2022 metų veiklos rezultatus, grynojo turto pokyčius ir pinigų srautus pagal Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartus.

PAGRINDAS PAREIKŠTI BESĄLYGINĘ NUOMONĘ DĖL METINIŲ ATASKAITŲ RINKINIO

Auditą atlikome pagal tarptautinius audito standartus ir tarptautinius aukščiausiųjų audito institucijų standartus. Mūsų atsakomybė pagal šiuos standartus išsamiai apibūdinta šios išvados skyriuje „Auditoriaus atsakomybė už auditą“. Esame nepriklausomi nuo audituojamo subjekto pagal Valstybės kontrolės darbuotojų etikos kodeksą ir laikėmės kitų šiame kodekse nustatytų etikos reikalavimų.

Mes manome, kad mūsų surinkti audito įrodymai yra pakankami ir tinkami mūsų besąlyginei nuomonei dėl metinių ataskaitų rinkinio pagrįsti.

PABRĖŽTINI DALYKAI DĖL METINIŲ ATASKAITŲ RINKINIO

Atkreipiame dėmesį į pastebėjimą, kuris neturi įtakos nuomonei dėl metinių ataskaitų rinkinio, tačiau yra svarbus. Techninių atidėjinių padengimas turtu yra esminis rodiklis, vertinant pensijų anuitetų mokėtojo veiklos tvarumą. 2022 metų Pensijų anuitetų fondo ataskaitų rinkinio duomenimis, ataskaitinio laikotarpio pabaigoje fondo turtas 97 proc. dengia suformuotus techninius atidėjinius ir netenkina Pensijų kaupimo įstatymo 35⁷ str. reikalavimo, kad pensijų anuitetų mokėtojas privalo užtikrinti, kad jo valdomas Pensijų anuitetų fondo turtas, skirtas techniniams atidėjiniams padengti, nebūtų mažesnės vertės negu suformuotų techninių atidėjinių suma. Laikantis teisės aktuose nustatytų

procedūrų, pensijų anuitetų mokėtojas 2022 metais parengė ir atsakingoms institucijoms pateikė septynerių metų padėties atkūrimo planą. Plane konstatuota, kad pagrindinis fondo turtas yra nuosavybės vertybiniai popieriai (akcijos), o 2022 metais akcijų kainos pasaulio rinkose ypač krito. Dėl to sumažėjo fondo Augimo portfelio turto vertė, likusio fondo turto vertė nemažėja arba yra nuosekliai auganti. Pagal plane pateiktus skaičiavimus numatyta, kad padėčiai atkurti užtenka toliau įgyvendinti patvirtintą Pensijų anuitetų fondo turto investavimo strategiją. Pensijų anuitetų fondo 2022-12-31 padėties atkūrimo plano vykdymo ataskaitoje pateikta septynerių metų fondo veiklos prognozė, kurios pagrindu konstatuota, kad būsima fondo turto investavimo grąža per artimiausius septynerius metus bus didesnė nei reikalinga fondo turto deficitui padengti.

VADOVYBĖS ATSAKOMYBĖ UŽ METINIŲ ATASKAITŲ RINKINĮ

Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos direktorius yra atsakingas už 2022 metų Pensijų anuitetų fondo ataskaitų rinkinio parengimą ir teisingą pateikimą pagal Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartus, ir tokią vidaus kontrolę, kokia, vadovybės nuomone, yra būtina siekiant parengti metines ataskaitas be reikšmingų iškraipymų dėl apgaulės ar klaidos.

AUDITORIAUS ATSAKOMYBĖ UŽ AUDITĄ

Mūsų tikslas yra gauti pakankamą užtikrinimą dėl to, ar 2022 metų Pensijų anuitetų fondo ataskaitos kaip visuma nėra reikšmingai iškraipytos dėl apgaulės ar klaidos, ir išleisti auditoriaus išvadą, kurioje pateikiama mūsų nuomonė. Pakankamas užtikrinimas – tai aukšto lygio užtikrinimas, o ne garantija, kad reikšmingą iškraipymą, jeigu jis yra, visada galima nustatyti auditu, kuris atliekamas pagal tarptautinius audito standartus ir tarptautinius aukščiausiųjų audito institucijų standartus. Iškraipymai, kurių gali atsirasti dėl apgaulės ar klaidos, laikomi reikšmingais, jeigu galima pagrįstai numatyti, kad atskirai ar kartu jie gali turėti didelės įtakos vartotojų ekonominiams sprendimams, priimamiems remiantis metinėmis ataskaitomis.

Išsamesnis auditoriaus atsakomybės apibūdinimas pateiktas Valstybės kontrolės interneto tinklalapyje (<https://www.valstybeskontrole.lt/LT/Post/15708>). Šis apibūdinimas yra sudedamoji auditoriaus išvados dalis.

Valstybinio audito išvadą teikiame kartu su valstybinio audito ataskaita ir pridedame audituotą 2022 metų Pensijų anuitetų fondo ataskaitų rinkinį.

Valstybės kontrolierius

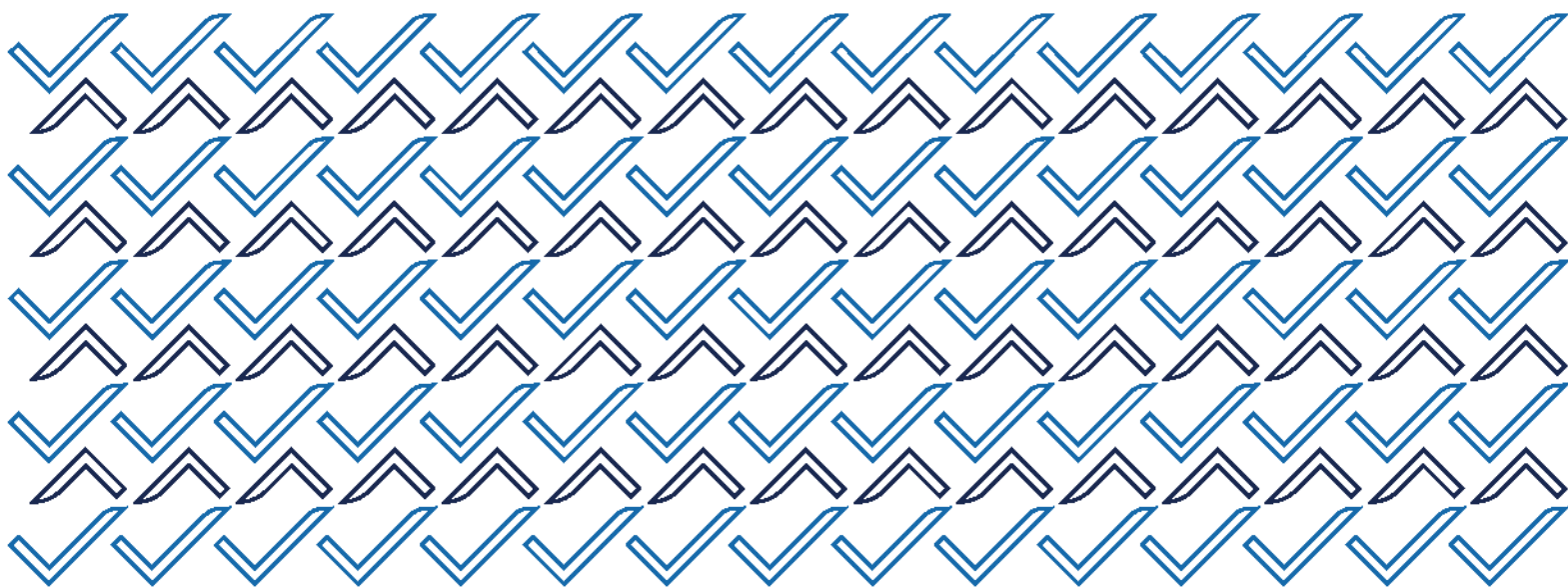
Mindaugas Macijauskas

VALSTYBINIO AUDITO ATASKAITA

2022 METŲ PENSIJŲ ANUITETŲ FONDO ATASKAITŲ RINKINIO FINANSINIO AUDITO REZULTATAI

2023 m. gegužės 30 d.

Nr. FAE-

Valstybės kontrolė – aukščiausioji valstybinio audito institucija – prižiūri, ar teisėtai ir efektyviai valdomas ir naudojamas valstybės turtas ir kaip vykdomas valstybės biudžetas. Valstybės kontrolė, teikdama audito pastebėjimus ir rekomendacijas, skatina teigiamą ir veiksmingą valstybinio audito poveikį valstybės finansų valdymo ir kontrolės sistemai bei į rezultatus ir visuomenės poreikius orientuotam viešajam valdymui. Daugiau apie Valstybės kontrolės veiklą ir valstybinio audito rezultatus – interneto svetainėje www.valstybeskontrolė.lt.

Audito grupė: Giedrė Stalauskienė (departamento vadovė), Laura Janulevičienė (grupės vadovė), Rasa Pašilienė, Laimutė Kazlauskienė.

Valstybinio audito ataskaita pateikta: Lietuvos Respublikos Seimui, Lietuvos Respublikos Vyriausybei, Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijai, Valstybinio socialinio fondo valdybai prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos.

TURINYS

ĮŽANGA	4
AUDITO REZULTATAI	5
1. METINIŲ ATASKAITŲ RINKINYS VISAIS REIKŠMINGAIS ATŽVILGIAIS TEISINGAS	5
2. DAUGIAU KAIP TREČDALIS ASMENŲ NUKELIA SPRENDIMĄ ĮSIGYTI PENSIJŲ ANUITETĄ	6
PRIEDAI	8
1 priedas. Audito apimtis ir metodai	8

ĮŽANGA

Audito tikslas ir apimtis

Vadovaudamiesi Pensijų kaupimo ir Valstybės kontrolės įstatymais¹, atlikome 2022 metų Pensijų anuitetų fondo ataskaitų rinkinio finansinį auditą. Auditas atliktas pagal tarptautinius audito standartus ir tarptautinius aukščiausiųjų audito institucijų standartus. Audito ataskaitoje pateikiami tik audito metu nustatyti dalykai, o nepriklausoma nuomonė dėl fondo metinių ataskaitų rinkinio pareikiama audito išvadoje. Audito apimtis ir taikyti metodai išsamiau aprašyti priede „Audito apimtis ir metodai“ (8–10 psl.).

Pensijų anuitetų fondo paskirtis

Nuo 2020 m. liepos 1 d., Valstybinio socialinio draudimo fondo (toliau – VSDF) valdybai tapus centralizuota pensijų anuitetų mokėtoja, savo veiklą pradėjo išteklių fondas – Pensijų anuitetų fondas. Šio fondo išteklius sudaro vienkartinės dalyvių įmokos, pajamos už investuotą fondo turtą, skolinti pinigai ir kiti teisėtai gauti pinigai. Pensijų anuitetų fondo ištekliai gali būti naudojami tik pensijų anuitetų išmokoms mokėti, fondo valdymo ir administravimo sąnaudoms padengti, investicinei veiklai vykdyti, kitiems mokėjimams, numatytiems pensijų anuitetų mokėtojo patvirtintuose teisės aktuose, atlikti.

Pensijų anuitetų mokėtojo veiklos tikslas – užtikrinti pensijų anuitetų mokėjimą jų gavėjams iki gyvos galvos, siekiant jiems didžiausios naudos ir Pensijų anuitetų fondo turtą valdant skaidriai, tvariai². Kaip pensijų anuitetų mokėtojas įgyvendina šį tikslą, veikdama kolegialiai prižiūri Pensijų anuitetų taryba³.

Pensijų anuitetų fondo apskaitą atskirai nuo savo kaip biudžetinės įstaigos apskaitos tvarko ir ataskaitas sudaro VSDF valdyba. Vadovaujantis Pensijų kaupimo įstatymu⁴, Pensijų anuitetų fondo biudžetas tvirtinamas Lietuvos Respublikos atitinkamų metų Pensijų anuitetų fondo biudžeto rodiklių patvirtinimo įstatymu.

Pensijų anuitetų fondo metinių ataskaitų rinkinys kartu su Valstybės kontrolės atlikto šio ataskaitų rinkinio audito išvada paskelbiami pensijų anuitetų mokėtojo interneto svetainėje ne vėliau kaip iki kitų ataskaitinių metų birželio 1 dienos⁵.

¹ Pensijų kaupimo įstatymas, 35 (10) str. 4 d. ir Valstybės kontrolės įstatymas, 8 str. 2 d. 4 p.

² Ten pat, 35 (1) str. 1 d.

³ Ten pat, 35 (2) str. 1 ir 2 d.

⁴ Ten pat, 35 (10) str. 1 d.

⁵ Ten pat, 35 (11) str. 1 d.

AUDITO REZULTATAI

1. METINIŲ ATASKAITŲ RINKINYS VISAIS REIKŠMINGAIS ATŽVILGIAIS TEISINGAS

1. Pensijų anuitetų fondo metinių ataskaitų rinkinys rengiamas vadovaujantis Pensijų kaupimo įstatymu⁶, Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymu ir viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartais. Fondo 2022 metų ataskaitų rinkinio reikšmingų duomenų iškraipymų nenustatėme – duomenys visais reikšmingais atžvilgiais yra teisingi, tačiau atkreipiame dėmesį, kad rinkinyje nėra, kaip tai nurodo Pensijų kaupimo įstatymo nuostatos⁷, pateikta informacija apie pensijų anuitetų mokėjimo veiklos uždavinius ir jų vykdymą⁸.
2. Techninių atidėjinių padengimas turtu yra esminis rodiklis, vertinant pensijų anuitetų mokėtojo veiklos tvarumą. 2022 metų Pensijų anuitetų fondo ataskaitų rinkinio duomenimis⁹, ataskaitinio laikotarpio pabaigoje fondo turtas 97 proc. dengia suformuotus techninius atidėjinius (praėjusio ataskaitinio laikotarpio – 110 proc.) ir netenkina Pensijų kaupimo įstatyme nustatyto reikalavimo, nurodančio, kad pensijų anuitetų mokėtojas privalo užtikrinti, jog fondo turtas nebūtų mažesnės vertės negu suformuotų techninių atidėjinių suma¹⁰. Dėl tokių aplinkybių, laikantis nustatytų procedūrų¹¹, pensijų anuitetų mokėtojas parengė ir atsakingoms institucijoms pateikė padėties atkūrimo planą¹². Plane konstatuota, kad tokia situacija susidarė atsižvelgiant į tai, jog pagrindinis fondo turtas yra nuosavybės vertybiniai popieriai (akcijos), o 2022 metų I pusmetį akcijų kainos pasaulio rinkose ženkliai krito. Dėl to sumažėjo Augimo portfelio turto vertė, likusio turto vertė nemažėja arba yra nuosekliai auganti. Plane taip pat numatyta, kad padėčiai atkurti užtenka toliau įgyvendinti patvirtintą Pensijų anuitetų fondo turto investavimo strategiją. Pensijų anuitetų fondo

⁶ Pensijų kaupimo įstatymas, 35 (10) str. 2 d.

⁷ Ten pat 35 (11) str. 1 d. Fondo metinių ataskaitų rinkinyje pateikiama informacija apie pagrindinius pensijų anuitetų mokėjimo veiklos uždavinius ir jų vykdymą, fondo veiklos rezultatus ir finansinę būklę, techninių atidėjinių pakankamumą ir jų padengimą turtu.

⁸ Pensijų anuitetų mokėjimo veiklos planas 2022 metams (su nustatytais strateginiais tikslais 2021–2024 m. laikotarpiui ir nustatytomis 2022 m. priemonėmis ir užduotimis jų įgyvendinimui) patvirtintas VSDF valdybos direktoriaus 2021-12-16 įsakymu Nr. V-635. Informacija apie veiklos tikslų vykdymą atskleista VSDF interneto svetainėje skelbiamoje 2022 m. pensijų anuitetų mokėjimo veiklos ataskaitoje.

⁹ Aiškinamojo rašto priedas Nr. P3 „Pensijų anuitetų fondo techniniai atidėjiniai pagal pensijų anuitetų rūšį pagal 2022-12-31 duomenis“.

¹⁰ Pensijų kaupimo įstatymas, 35 (7) str. 1 d.

¹¹ Jei fondo turto vertė tampa mažesnė negu suformuotų techninių atidėjinių suma, pensijų anuitetų mokėtojas privalo priežiūros institucijos (Lietuvos banko) nustatyta tvarka ir terminais parengti padėties atkūrimo planą septynerių metų laikotarpiui. Jeigu pagal parengtą padėties atkūrimo planą prognozuojamas padėties ištaisymas, pensijų anuitetų mokėtojas turi įgyvendinti šiame plane numatytas priemones. Jeigu pagal parengtą planą neprognozuojamas padėties ištaisymas, pensijų anuitetų mokėtojas turi plane nurodyti pinigų, reikalingų techniniams atidėjiniams padengti, poreikį. Šie pinigai numatomos artimiausių biudžetinių metų valstybės bei Pensijų anuitetų fondo biudžetuose. Padėties atkūrimo planas ir informacija apie jo vykdymą teikiami Lietuvos bankui, Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai ir Finansų ministerijai.

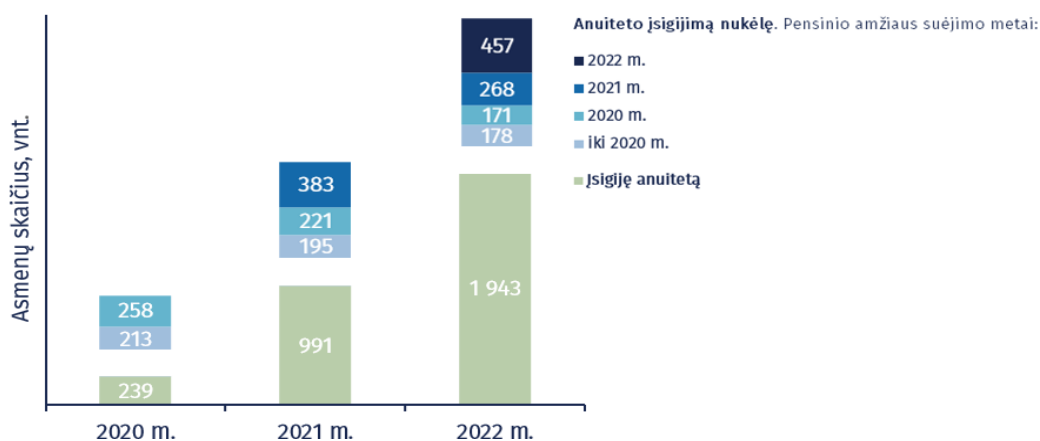
¹² VSDF valdybos direktoriaus 2022-09-23 įsakymas Nr. V-361 „Dėl Pensijų anuitetų fondo padėties atkūrimo plano patvirtinimo“.

2022-12-31 padėties atkūrimo plano vykdymo ataskaitoje¹³ pateikta septynerių metų fondo veiklos prognozė, kurioje konstatuojama, kad būsima fondo turto investavimo grąža per artimiausius septynerius metus bus didesnė nei reikalinga fondo turto deficitui padengti. Taigi, pensijų anuitetų mokėtojas vertina, kad esama situacija nekelia pavojaus fondo tvarumui ilguoju laikotarpiu.

2. DAUGIAU KAIP TREČDALIS ASMENŲ NUKELIA SPRENDIMĄ ĮSIGYTI PENSIJŲ ANUITETĄ

3. Vienas testinių pensijų anuitetų mokėjimo veiklos plane iškeltų uždavinių – „Skatinti potencialius pensijų anuitetų gavėjus rinktis įsigyti pensijų anuitetą (ne palikti pinigų pensijų fonde), suprasti pensijų anuitetų teikiamą naudą“. Pensijų anuitetų mokėtojas įgyvendindamas nustatytus uždavinius stengiasi visapusiškai gyventojus informuoti su anuiteto pasirinkimu susijusiais klausimais: be kitų taikomų priemonių yra sukurta pensijų anuitetų skaičiuoklė¹⁴, nuo 2022 m. veikia pensijų anuitetų pasirinkimo testas¹⁵, o į 2023 m. veiklos planą įtraukta nauja priemonė, skirta priešpensinio amžiaus pensijų fondų dalyvių informavimui apie pensijų anuitetus ir jų įsigijimą¹⁶.
4. Asmenų, nukėlusių sprendimą įsigyti anuitetą, skaičius, lyginant su anuitetus įsigijusiųjų skaičiumi, yra santykinai didelis (2022 m. pabaigoje buvo 1 943 anuitantai, o 1 074 asmenys, arba 36 proc. visų turinčių įsigyti anuitetą, nukėlė jų įsigijimą), tačiau priemonių, orientuotų į anuitetų įsigijimą nukeliančių asmenų grupę, numatyta nėra. Potencialių anuitantų skaičius yra svarbus rodiklis fondo veiklos planavimui – valdymo ir administravimo sąnaudų, pajamų, pinigų srautų, įsipareigojimų prognozavimui, investavimo strategijai.

1 pav. Asmenys įsigiję anuitetą ir įsigijimą nukėlę

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal VSDF valdybos pateiktus ir 2020–2022 m. pab. pensijų anuitetų mokėjimo veiklos ataskaitų duomenis.

¹³ VSDF valdybos direktoriaus 2023-03-30 įsakymas Nr. V-118 „Dėl Pensijų anuitetų fondo padėties atkūrimo plano vykdymo ataskaitos 2022-12-31“.

¹⁴ Priega per internetą: [Pensijų anuitetų skaičiuoklė | www.sodra.lt](https://www.sodra.lt), žiūrėta 2023-05-03.

¹⁵ Priega per internetą: [Testas | www.sodra.lt](https://www.sodra.lt), žiūrėta 2023-05-03.

¹⁶ Priemonę planuojama įgyvendinti įdiegus programinę įrangą asmenų išrinkimui ir automatiniam pranešimų siuntimui (planuojama įgyvendinimo data 2023-06-30).

5. Asmuo, įgijęs teisę į pensijų anuitetą¹⁷, turi teisę neribotam laikui nukelti sprendimą jį įsigyti, likdamas pensijų fondo dalyviu ir toliau kaupti turtą pensijų kaupimo bendrovėje. Dėl svyravimų finansų rinkose dalyvio pensijų fonde sukaupto turto vertė nuolat kinta. Įsigyjant pensijų anuitetą¹⁸, dalyvio pensijų fondo turto vieneto vertė apskaičiuojama pagal jo prašymo dėl pensijų išmokos sutarties sudarymo dienos duomenis. Siekiant iki gyvenimo galo gauti didesnes pensijų anuitetų išmokas, dalyvis, įsivertinęs, ar esama situacija finansų rinkose yra palanki pensijų anuitetui įsigyti ir kitas individualias aplinkybes, turi galimybę nukelti sprendimą įsigyti anuitetą, t. y. nesikreipti į pensijų kaupimo bendrovę dėl pensijų išmokos sutarties sudarymo. Priežastys, dėl kurių asmenys nusprendžia nukelti anuiteto įsigijimą, gali būti įvairios: dalis pensinio amžiaus sulaukusių asmenų toliau dirba ir tęsia kaupimą II pensijų pakopoje, kitų sprendimus veikia bendras nerimas, susijęs su pensijų sistemos pokyčiais, tretii reaguoja į situaciją finansų rinkoje ir laukia palankesnio laiko anuitetui įsigyti, o kai kurie anuiteto įsigyti neplanuoja ir taip sukauptą turtą palieka paveldėtojams.
6. Nustatėme, kad pensijų anuitetų mokėtojas informacijos apie priežastis, dėl kurių anuitetą turėję įsigyti asmenys, jo įsigijimą nukėlė, ir šių priežasčių mastą nerenka. Manome, kad planuojant fondo pajamas ir efektyvesnius naujų dalyvių pritraukimo būdus, tokia informacija (nedidinant administracinės naštos jos surinkimui ir pritaikant jau turimus įrankius) padėtų parinkti visapusiškas priemones veiklos plane numatyto uždavinio įgyvendinimui. Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, reaguodama į siūlymą rinkti tokią informaciją, nurodė¹⁹, jog ėmėsi su tuo susijusių veiksmų – kreipėsi į Lietuvos investicinių ir pensijų fondų asociaciją dėl galimybės su artimiausiu metiniu pranešimu pateikti amžių sukakusiems dalyviams apklausą, ar jie ketina įsigyti anuitetą sulaukę pensinio amžiaus, jei ne – dėl kokių priežasčių ketina jo įsigijimą nukelti.

Valstybės kontrolierius

Mindaugas Macijauskas

¹⁷ II pakopos pensijų fondų dalyviai teisę gauti pensijų išmoką įgyja tik sulaukę senatvės pensijos amžiaus (išskyrus atvejus, kai dalyviui yra paskirta išankstinė pensija). Dalyviui, įgijus teisę ir nusprendus gauti jo vardu pensijų fonde sukauptą turtą, atsižvelgiant į sukaupto turto dydį, gali būti mokamos šios pensijų išmokos – vienkartinė išmoka, periodinė išmoka arba pensijų anuitetas. Kai minėtas pensijų turtas nesiekia 10 000 Eur (nuo 2023 m. – 10 807 Eur), pensijų anuiteto įsigijimas nėra privalomas, tačiau sukaupus nurodytą arba didesnę sumą, sukauptas pensijų turtas išmokamas tik įsigijus pensijų anuitetą iš pensijų anuitetų mokėtojo.

¹⁸ Anuitetas įsigijamas su dalyviu sudarytos pensijų išmokos sutarties pagrindu ir apmokamas vienkartinė įmoka iš viso dalyvio vardu pensijų fonde sukaupto pensijų turto, kuris tampa pensijų anuitetų fondo nuosavybe. Anuitetas įsigijamas už dalį dalyvio vardu pensijų fonde sukaupto turto tik atidėtojo pensijų anuiteto atveju bei sukaupus daugiau nei 60 000 Eur (nuo 2023 m. – daugiau nei 64 841 Eur), kai šią sumą viršijanti dalis iš pensijų kaupimo bendrovės gali būti gaunama vienkartinė pensijų išmoka.

¹⁹ 2023-05-29 raštas Nr. (24.2Mr-56) SD-2188.

PRIEDAI

Valstybinio audito ataskaitos
„2022 metų Pensijų anuitetų fondo
ataskaitų rinkinio finansinio audito
rezultatai“
priedas

Audito apimtis ir metodai

Audito tikslas:

- ✓ įvertinti 2022 metų Pensijų anuitetų fondo ataskaitų rinkinio duomenis ir pareikšti nepriklausomą nuomonę.

Audituotos 2022 metų ataskaitos:

- ✓ finansinės būklės ataskaita, veiklos rezultatų ataskaita, grynojo turto pokyčių ataskaita, pinigų srautų ataskaita ir aiškinamasis raštas, parengti pagal 2022-12-31 duomenis.

Veikusios pavaldžios, kontroliuojamos ir (ar) konsoliduojamos įstaigos:

- ✓ fondas neturi pavaldžių, kontroliuojamų ar konsoliduojamų įstaigų.

Audito apimtys apribojimai:

- ✓ pažymime, kad audito apimtis nebuvo ribojama.

Auditas atliktas:

- ✓ pagal tarptautinius audito standartus (TAS)²⁰ ir tarptautinius aukščiausiųjų audito institucijų standartus²¹;
- ✓ siekiant gauti pakankamą užtikrinimą, kad ataskaitose nėra reikšmingų iškraipymų. Visiškas užtikrinimas neįmanomas dėl įgimtų audito ir vidaus kontrolės apribojimų bei to fakto, kad netikrinome visų (100 proc.) ūkinių operacijų, ūkinių įvykių ir sudarytų sandorių.

Auditui taikytas reikšmingumas:

Reikšmingu dalyku 2022 metų fondo ataskaitų rinkiniui yra laikoma apskaitos klaida ar jų visuma, viršijanti 378,4 tūkst. Eur finansinės būklės ir grynojo turto pokyčių ataskaitose ir 193,9 tūkst. Eur veiklos rezultatų ir pinigų srautų ataskaitose (pagal pasirinktą reikšmingumą). Kokybiškai reikšmingu laikytas iškraipymas (nors suma mažesnė už reikšmingumą), kuris yra svarbus informacijos vartotojui dėl jo pobūdžio, aplinkybių ar konteksto, kuriems esant jis atsirado.

²⁰ Tarptautinės buhalterijų federacijos Tarptautinių audito ir užtikrinimo standartų valdybos išleisti tarptautiniai audito standartai (Lietuvos auditorių rūmų (iki 2017-02-28) ir Audito, apskaitos, turto vertinimo ir nemokumo valdymo tarnybos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (nuo 2017-03-01) išversti į lietuvių kalbą, prieiga per internetą: <https://avnt.lrv.lt/lt/teisine-informacija/teises-aktai/auditas> (žiūrėta 2023-05-04).

²¹ 2000–2899-ieji TAAIS „Finansinio audito standartai“, prieiga per internetą: <https://www.valstybeskontrole.lt/LT/post/15653/> (žiūrėta 2023-05-04).

Kokybiškai reikšmingu dalyku taip pat laikytas ir svarbiausių vidaus kontrolės priemonių nebuvimas ar jų nesilaikymas.

Audito apimtis ir metodai

2022 m. pradžios ir pabaigos turto ir atitinkamai finansavimo sumų, įsipareigojimų ir grynojo turto likučiai:

2022 m. pradžioje turto ir atitinkamai finansavimo sumų, įsipareigojimų ir grynojo turto likutis buvo iš viso 15 264,89 tūkst. Eur, pabaigoje – 25 228,62 tūkst. Eur.

2022 m. gautos pajamos ir patirtos sąnaudos:

Fondas gavo 12 925,15 tūkst. Eur pensijų anuitetų įmokų pajamų ir patyrė 13 445,54 tūkst. Eur pagrindinės veiklos sąnaudų, iš jų:

- 11 977,74 tūkst. Eur sudarė techninių atidėjinių vertės pasikeitimas;
- 1 084,21 tūkst. Eur sudarė pensijų anuitetų išmokų sąnaudos;
- 383,56 tūkst. Eur sudarė valdymo ir administravimo sąnaudos;
- 0,03 tūkst. Eur sudarė kitos sąnaudos.

2022 m. gautos įplaukos ir patirtos išlaidos:

Fondas gavo 12 665,99 tūkst. Eur pensijų anuitetų įmokų įplaukų ir patyrė 1 440,36 tūkst. Eur pagrindinės veiklos išlaidų, iš jų:

- 1 032,14 tūkst. Eur sudarė anuitetų išmokų išlaidos;
- 374,85 tūkst. Eur sudarė valdymo ir administravimo išlaidos;
- 33,37 tūkst. Eur sudarė kitos išlaidos.

Vertintos sritys ir atliktos procedūros dėl 2022 metų ataskaitų rinkinio duomenų

Atlikus audituojamo subjekto veiklos, apskaitos ir vidaus kontrolės sistemų tyrimą, nustatytos sritys, kuriose egzistuoja reikšmingo iškraipymo rizika:

- Sričių, kuriose egzistuoja reikšmingo iškraipymo rizika, nenustatyta.

Sritys, kuriose vertintas vidaus kontrolės procedūrų efektyvumas (atliktas kontrolės testavimas):

- Pensijų anuitetų išmokų sąnaudų/ išlaidų (taip pat apima susijusių įsipareigojimų ir pinigų sritį) bei pajamų/ įplaukų srityse atliktas vidaus kontrolės procedūrų testavimas. Gautas kontrolės patikimumas.

Sritys, kuriose atliktos pagrindinės audito procedūros (detalus testai ir (ar) analitinės procedūros):

- Ilgalaikio ir trumpalaikio turto srityse, siekiant gauti baigtumo, tikrumo, buvimo, įvertinimo, atskleidimo tvirtinimus, atlikti vidutinės ir didelės apimties detalieji testai bei pagrindinės analitinės procedūros. Pajamų ir įplaukų srityse, siekiant gauti baigtumo, tikrumo, buvimo, įvertinimo, atskleidimo tvirtinimus, atlikti didelės apimties detalieji testai ir pagrindinės analitinės procedūros. Ilgalaikio finansinio turto srityje vertinta, ar investuota laikantis teisės aktų.
- Ilgalaikio ir trumpalaikio įsipareigojimų (techninių atidėjinių) bei pagrindinės veiklos sąnaudų (techninių atidėjinių vertės pasikeitimo, pensijų anuitetų išmokų, valdymo ir administravimo) srityse, siekiant gauti baigtumo, tikrumo, buvimo, įvertinimo, atskleidimo tvirtinimus, atliktos pagrindinės audito procedūros. Išlaidų srityje atliktos pagrindinės analitinės procedūros ir mažos bei didelės apimties detalieji testai. Pensijų anuitetų dydžio apskaičiavimo teisingumui įvertinti atlikti mažos apimties detalieji testai, pelno gauto iš kitų šaltinių apskaičiavimo, paskirstymo ir išmokėjimo anuitetų gavėjams teisingumui įvertinti – pagrindinės analitinės procedūros.
- Finansinės ir investicinės veiklos sąnaudų srityje, siekiant gauti baigtumo, tikrumo, buvimo, įvertinimo, atskleidimo tvirtinimus, atliktos pagrindinės analitinės procedūros.
- Metinių ataskaitų sudarymas – atliktos analitinės procedūros, siekiant gauti įvertinimo ir atskleidimo tvirtinimus.

Bendras ataskaitų rinkinio vertinimas:

Įvertinta:

- taikomų apskaitos metodų tinkamumas ir apskaitinių vertinimų bei susijusių vadovybės atskleidimų pagrįstumas;
- bendras ataskaitų pateikimas, struktūra ir turinys, įskaitant atskleidimus, ir tai, ar šiose ataskaitose pateikti pagrindžiantys sandoriai ir įvykiai taip, kad atitiktų VSAFAS ir Pensijų kaupimo įstatymo reikalavimus.

Teisės aktai, kuriems vertinta atitikti:

Įstatymai:

- Pensijų kaupimo įstatymas, V, V-1 ir VI skyriai.
- Pensijų anuitetų fondo biudžeto 2022 metų rodiklių patvirtinimo įstatymas.

Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos direktoriaus įsakymai:

- 2020-06-03 Nr. V-232 (2021-12-22 įsakymo Nr. V-647 redakcija) „Pensijų anuiteto dydžio apskaičiavimo metodika pagal kiekvieną pensijų anuiteto rūšį“.
- 2020-06-03 Nr. V-235 (2022-06-21 įsakymo Nr. V-241 redakcija) „Pensijų anuitetų skyrimo ir mokėjimo tvarkos aprašas“.

Audito apimtis ir metodai

- 2020-06-10 Nr. V-257 (2021-12-31 įsakymo Nr. V-666 redakcija) „Pensijų anuitetų fondo techninių atidėjinių apskaičiavimo metodika.“
 - 2020-07-24 Nr. V-367 (2022-06-21 įsakymo Nr. V-367 redakcija) „Pensijų anuitetų fondo valdymo ir administravimo sąnaudų apskaičiavimo ir kompensavimo tvarkos aprašas“.
 - 2020-09-01 Nr. V-425 (2022-11-25 Nr. V-438 redakcija) „Pensijų anuitetų fondo turto investavimo procedūrų aprašas“.
 - 2020-09-01 Nr. V-427 (2022-07-25 įsakymo Nr. V-281 redakcija) „Pensijų anuitetų fondo investavimo politika ir strategija“.
 - 2020-12-20 Nr. V-729 (2022-08-29 įsakymo Nr. V-330 redakcija) „Pensijų anuitetų mokėjimo veiklos rizikos valdymo politika ir strategija“.
 - 2022-04-04 Nr. V-131 „Dėl Pensijų anuitetų fondo pelno paskirstymo pensijų anuitetų gavėjams tvarkos aprašo patvirtinimo“.
- Kiti teisės aktai:
- Lietuvos banko valdybos 2020-05-28 nutarimas Nr. 03-70 (2021-06-03 nutarimo Nr. 03-95 redakcija) „Dėl Pensijų anuitetų fondo techninių atidėjinių apskaičiavimo reikalavimų aprašo patvirtinimo“.
 - Lietuvos banko valdybos 2020-05-28 nutarimas Nr. 03-71 (2021-06-03 nutarimo Nr. 03-96 redakcija) „Dėl Pensijų anuitetų fondo priežiūrai skirtų ataskaitų sudarymo, šių ataskaitų ir kitos informacijos teikimo Lietuvos bankui tvarkos aprašo ir priežiūrai skirtų ataskaitų formų patvirtinimo“.

METADUOMENYS	
Dokumento sudarytojas (-ai)	Lietuvos Respublikos valstybės kontrolė
Dokumento pavadinimas (antraštė)	DĖL 2022 METŲ PENSIJŲ ANUITETŲ FONDO ATASKAITŲ RINKINIO VALSTYBINIO FINANSINIO AUDITO IŠVADOS IR ATASKAITOS (ID 6177, Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybai prie Socialinės ir apsaugos ir darbo ministerijos, LR socialinės apsaugos ir darbo ministerijai)
Dokumento registracijos data ir numeris	2023-05-30 Nr. SD-(120-9.1.1-E-6177)-569
Dokumento gavimo data ir dokumento gavimo registracijos numeris	2023-05-30 Nr. G-3446
Dokumento specifikacijos identifikavimo žymuo	ADOC-V1.0
Parašo paskirtis	Pasirašymas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	GIEDRĖ STALAUŠKIENĖ, Departamento vadovas
Parašo sukūrimo data ir laikas	2023-05-30 08:53:53 (GMT+03:00)
Parašo formatas	XAdES-X-L
Laiko žymoje nurodytas laikas	2023-05-30 08:54:26 (GMT+03:00)
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	EID-SK 2016, AS Sertifitseerimiskeskus, EE
Sertifikato galiojimo laikas	Galioja nuo 2021-03-19 iki 2026-03-18
Parašo paskirtis	Pasirašymas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	SAULĖ KRIAUCIŪNĖ, Referentas
Parašo sukūrimo data ir laikas	2023-05-30 09:01:19 (GMT+03:00)
Parašo formatas	XAdES-X-L
Laiko žymoje nurodytas laikas	2023-05-30 09:01:52 (GMT+03:00)
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	EID-SK 2016, AS Sertifitseerimiskeskus, EE
Sertifikato galiojimo laikas	Galioja nuo 2021-03-10 iki 2026-03-09
Informacija apie būdus, naudotus metaduomenų vientisumui užtikrinti	Gauto dokumento registravimo metaduomenų vientisumas užtikrintas naudojant „Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyba prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos“ sertifikatą, sertifikatas galioja nuo 2021-10-12 iki 2024-10-11
Pagrindinio dokumento priedų skaičius	1
Pagrindinio dokumento pridedamų dokumentų skaičius	1
Priedamo dokumento sudarytojas (-ai)	Lietuvos Respublikos valstybės kontrolė
Priedamo dokumento pavadinimas (antraštė)	2022 metų Pensijų anuitetų fondo ataskaitų rinkinio finansinio audito rezultatai
Priedamo dokumento registracijos data ir numeris	2023-05-30 Nr. FAE-2
Programinės įrangos, kuria naudojantis sudarytas elektroninis dokumentas, pavadinimas	DocLogix v12.8.7.0

Informacija apie elektroninio dokumento ir elektroninio (-ių) parašo (-ų) tikrinimą (tikrinimo data)	—
Elektroninio dokumento nuorašo atspausdinimo data ir jį atspausdinęs darbuotojas	2023-06-01 atspausdino Edita Gutauskaitė
Paieškos nuoroda	2023-R95-I-55457
Papildomi metaduomenys	—
